

STYCKEN

I

SMÅ RAMAR

BLANDADE POESIER

AF

ORVAR ODD.

STOCKHOLM — KJÖBENHAVN

1862

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta verk av Oscar Patric Sturzen-Becker utkom första gången 1862 och digitaliserades i juli 2012.

TILLEGNAN.

Till gamla vänner, ingen nämnd och ingen glömd.

Sök mig på lifvets pilgrimsfärd hvarheldst i denna vida verld, i hvilken vrå, hvad krets du vill, — med trofasthetens religion, med sångens gamla svenska ton jag hörer dig, Er alla, till.

I tankens rymd kosmopolit, som svärmar fritt än hit, än dit, en viking heldst på äfventyr, med hjertat dock, en trogen son, till fosterjorden fjerranfrån som oftast jag tillbaka styr.

Hvarheldst jag dväljes, hvar jag går, det gamla Sverge för mig står i liflig, yfverboren färg, i norrskensprakt, i sommarljus, med tysta skogar, elfvars brus, med blåa sjöar, gråa berg.Med sina minnens stora drag, med gamle Brages harposlag och häfdens rika poesi, med gryningen, om också blott bak dimmor röjd, af en idrott, som skall vår framtids ära bli.

Och hvar jag än, af harm, af lust, rycks med, går fram till ärlig dust, jag stolt de svenska färger bär, och svenska klingan tadelfri, med Dannemora-jern uti, mig dock af alla kärast är.

Hvad allvar under löjet bor, hvad kraft min båges sena snor, det är min svenska arfvedel, hvad i mitt väsen hälsa

göt, det var, när allting annat tröt, min moder Sveas strängaspel.

Men hvad som stärkte viljans magt till manlig åtrå, djerft förakt, var ock ert handslag mången gång, och derför, — sök mig hvar du vill! — dig, — Eder, — hör jag trofast till J bröder! uti dåd, som sång.

Kjöbenhavn, juli 1862.

GENRE

OCH

SCENERIER.

EN USLING PÅ EN TRAPPA.

Hvarför just jag plär mig sätta här på samma trappa ständigt, hvarför midt i vinteryret tåligt här jag hackar tänder? .. .10

Hä! det kan jag väl berätta, om ni önskar det nödvändigt! enkelt nog är äfventyret, dagligdags det sådant händer.

Se midtöfver! ser ni raden utaf fönster, ståtligt höga? genom rutornas kristaller karmosinrödt siden lyser.

Är en främling ni i staden, att ni vet ej hvilket öga inom denna verld befaller, hvilken purpurmun der myser?

Ögat, tändt att hjertan kufva, är det himlablåast klara, som i band, af blommor knutna, någonsin en man har fästat!

Munnen är den täckast ljufva, som med löften onämnbara,

— halft i knopp, likt rosen, slutna, — någonsin ett helgon frestat.

Egarinnan sjelf? ni frågar . . . finns då skönare att nämna, om ni milsvidt kring vill spana, än mamsell Zoé, aktrisen?11

Hvarje man för henne lågar, alla henne offer lemna, alla blomsterströ dess bana, och om man skall tro malisen . . .

Kort! ... i hennes kabinetter fjeska grefvar och baroner, diplomatiska mustascher smickra artigt hennes fägring.

In och ut med små biljetter, trippa kärlekspostiljoner, och af granna ekipascher porten hålles i belägring.

Vet att denna stolta sköna varit min i flydda stunder! vi ha lekt som barn tillsamman, plockat- glöm-mig-ej vid bäcken.

Vi ha dansat i det gröna, genomströfvat berg och lunder, delande med lust och gamman hvarje fynd på hallonhäcken.

Efter en förtviflad brottning mot ett stormigt ödes ilar, fattig, bortglömd och förskjuten här, min egen hamn, jag sitter.12

Hon är blifven dagens drottning, hon sin arm på siden hvilar, frossar kungligt af minuten, prunkar i juvelers glitter.

Mig hon tillhör icke mera,

— åren ha förändrat detta, — ack! men lika skön hon blickar under samma svarta lockar.

Någon gång att konversera hon vid fönstret plär sig sätta, utåt gatan då hon nickar eller på ett blomstånd plockar.

Så en ljusblå skymt behändigt lyckas af dess bliök jag stjäla . . Oh! att med sitt falska hjerta hon så vacker dock kan vatfa!

Hvarför ni mig ser beständigt hit till samma trappa kräla, trotsande all nöd och smärta, o, det kan ni nu förklara!
EN LEDSAM UPPTÄCKT.

Hon satt vid sin lilla skrifpulpet,

— den der af ebenholts, som ni vet, en ytterst nymodig antiqvitet! —

Ett pappersark framför henne låg. . . Mot handen lutad med tankfull håg, hon hvarken mig hörde eller såg.14

På bläckhornsfatet af rococo en penna hvilade eller två . . .

Jag smög mig bak flickans stol på tå.

Jag öfver dess axel böjde mig smått,

— min fot hade ännu mig ej förrådt, gud signe! der satt hon och — sof så godt!

Som alltid vacker och täck, hon satt; jungfruliga barmens blomsterskatt sött drömde i lösta lockarnas natt.

„Helt visst till mig hon begynt en biljett !a Likt drottning Kerstin hon sin manschett i brådskan bläckat; det händer så lätt!

„Det visst är till mig en billet-doux !a Jag tog konceptet, fugtigt ännu . . .

Ve! hvad skall jag tro om min blifvande fru?

H on också då är som alla gudnås!

Vet att hon skrifver, (i smyg förstås,) på — en roman å la mam'selle Chose! VID „JUNGrFERNSTIEG".

Om jag det förstår, hur vid sin hörnsten hela dagen hon kan stå der trägen, nigande så djupt för hela verlden, blickande så vackert, halft förlägen!16

Det är en beskedlig Vierlandsflicka, bygdens fagra barn med friska kinder, rosor har hon i en korg till salu, dem med myrten nätt hon sammanbinder.

När om morgonen jag, i min nattrock, med mitt kaffe mig vid fönstret sätter att beskåda verldens gång på gatan, är hon der med sina blombuketter.

Täck uti sin landtdrägt, smärta spensen, röjande den fulla barmens runder, korta kjorteln, lilla halmväfs-hättan med de bruna flätorna inunder!

När om qvällen jag går ut att läsa dagens post i Alsterpaviljongen, dricka té och höra schweizer-visor, är hon ännu ej från platsen gången.

Såg jag henne knappast dock på dagen sälja för en lumpen halfmarks värde! och med samma blommor, fattig kjolsäck, så hon hemåt ger sig sent å färde.

Fram och åter uppå trottoiren rika herrar oupphörligt vandra; inställsamt hon med en präktig blomqvast frestar än den ena, än den andra.17

Men de ädla borgare i Hamburg djupa börs- och skeppsbro-tankar tänka, ha af kryddbod-dofter hjernan uppfylld; blomsterflickan ej en blick de skänka.

Och förbi spatsera granna damer, svassande och knyckande på nacken, för hvaren hon med en törnros niger, att den korta kjolen slår i backen.

Men de stolta sig derom ej vårda, in och ut i alla bodar löpa, genom gridelina spegelglasen märka något bjefs, för guld att köpa.

Stackars flicka! kunde du dem sälja af din skönhets egna blomförråder, munnens purpurkalk och kindens rosor, mindre kalla vore Deras Nåder! EN YÄN I TYSTHET.

„Ijilla svala, gäst från rosens länder! säg, hvi här bland stadens mulna gränder under taket af ett murket näste du

ditt bo så melankoliskt fäste?19

Äfven vi ha likväl gröna kullar utanför den trumpna stadens tullar, skogar doftande och blåa bäckar, glada tjäll bland sköna blomsterhäckar.

Der för dig det vore godt att vara, solsken, frihet, muntra lekar bara!

Här du likt en munk dig stänger inne, du, en fogel med poetiskt sinne !tt

Tittande nedpå mig smått satiriskt, lilla svalan svarar mig shakespeariskt: Vet, det tysta ofta mycket gömmer, hvarom din filosofi ej drömmer!

Märk pä taket här en vindsrums-kupa, hotande att ramla hufvudstupa!

Himlens väder genom teglen tjuta, regnet piskar genom söndrig ruta.

Vet, derinne bor en vacker flicka!

Som en vårluft blått dess ögon blicka, som en ros, den skönaste du plockar, rodnar kinden mellan mörka lockar.

Hennes mor, en gammal knarrig gumma, höres ständigt likt en spinnrock brumma, men den unga, tyst, försagd och slagen, sitter vid sin söm gudslånga dagen.

220

Sitter der, inom sig sorgligt sluten, glömd af hela verlden och förskjuten, dömd att aldrig lifvets vårfröjd smaka, men att evigt träla och försaka.

Någon gång jag ser förstulna tåren glänsa i de långa ögonhåren, straxt dock åter mera ljust hon blickar, tittar ut och vänligt åt mig nickar.

Och med lilla liljehvita handen strör hon smulor, finare än sanden, ut på taket, att jag skall mig sätta under fönstret tätt och fritt mig mätta . . .

Derför här jag bygger tyst och stilla, att för flickan gladt min visa drilla; egde hon ej mig, — betänk de orden! hade hon ju ingen vän på jorden! UE HVARDAGSLIFVET,

Vid dörrarne tigger en liten en, i trasor höljd och med tärögd blick; och dock stod hans vagga i lyckans sken och kristnad han är till Jules Roderic!22

Der var en gång i sin fullaste vår en ungmö, — nu är hon för längese*n kall hon log under svärmiska ögonhår, hon myste med läppar af korall.

För stadens ungherrar fann hon nåd, den fattiga flickan från fiskarbyn, sä blef hon snart en darne ä la mode och lefde af russin och sockergryn.

Det räckte ett år, det räckte två, så hade den rosen blommat af; nu minnes den tjusande blott af få och tistlar växa på hennes graf.

Vid dörrarne tigger en liten pilt,

— det är hennes barn, — med tårögd blick; der går dock ett höggrefligt blod förspildt, och i dopet han nämndes Jules Roderic! I VINDSKUPAN.

55\Jrymma flicka, ej din snöbarm häfves utaf någon vårlig känsla mer!

Öfver flöjtens klaffar, ack förgäfves! mina fingrar flyga upp och ner.

Fåfängt må med rundad mun jag tvinga hvarje ton att som ett silfver klinga ; förr dock alltid lyssnade du glad, hårda skönhet, till min serenad!24

Snart af juliqvallens eld en strimma leker blott på högsta skorstenskrans, och Sankt Jakobs torntupp ser jag glimma i allt mer och mer förbleknad glans: re’n min granne under takstolsfästet, blåa svalan, krupit hop i nästet, sorl af menskofot och hofvars slag neri gränden tystnat för i dag.

Skall dock längre jag i fönstret vänta, härmande på flöjten mina qval?

Kom, på din damastgardin att glänta med ditt hufvuds rosiga oval! att jag öfver gatan, skälmska flicka, må i dina bruna ögon blicka, hviska dig mitt hjertas ljufva nöd, och dig kasta tusen kyssars glöd.

Hon är dof. Kanhända re'n hon drömmer

under kyska paulunens pell, . . .

eller ock för yra löjen glömmer

tid och hem, bland glada systrar säll, . . .

eller, ve! bland lundens balsamfläktar,

tryckande en ynglings arm, försmäktar

eller fladdrar i förförisk dans,

krönt om locken med violers krans! . . .25

Flicka, visste jag att så du hyste kolsvart falskhet i ditt hjertas vrår, ingen stjerna mer min väg då lyste, och mitt öde vore värdt en tår.

Sent på hemväg från ditt Edens lunder, skulle då du vid min port härunder snafva på min kropp, i rysligt fall krossad emot gatan, stel och kall . . .w

Så vid fönstret midt emot sin sköna, i den rodnande och stilla qväll, suckar, likt en herde i det gröna, på sitt skräddarbord en öm gesäll. Smäktande han öfver gränden skickar oaflåtligt sina varma blickar, än ett styng han tar och slår en knut, än på flöjten spelar en minut.

Men den skälmska uti jungfruburen, känslolös för suckar och musik, sitter bak gardinen, tyst som muren, vågar knappast lyfta på en flik; af en skön roman hon nyss fått lära, huru fästmör måste vara „fieratt för att älskas riktigt med besked; det är så de stora damers sed. PBETIUM AFFECTIONIS.

(julhandskarne i alla loger storma, det är ett stampande och ett anfäktande!

„Signoran in! — det ropas, fram med Normalu27

Omsider lyfts ridån och kronan stiger;

med nedböjdt hufvud och med miner smäktande,

aktrisen visar sig och blygsamt niger.

Ett blomsterregn då haglar öfver scenen, buketter, kransar, lagerblad och dahlier, och citrusblommor, brutna nyss från grenen.

En gåfva skall hon välja bland de flere; men fort och väl! det gäller här fatalier, i nästa nu ridån är åter nere.

Hon låter ögat speja bland de många förföriska buketter, skälmska, vinkande;

. . . en ses hon nu med näpna fingrar fånga.

Det är en ros; men liksom daggdemanter der lyser mellan bladen, småskälmskt blinkande, ett kostbart smycke, fullsatt med briljanter.28

Signoran rosen till sitt sköte trycker, åt logen der sitt vackra hufvud vridande; (ett gråskägg sitter der i smyg, jag tycker.)

Men bak kulissen, barsk och obelåten, ses machinisten, otålmodigt bidande att sopa lagern bort och blomsterståten. GIFYOR OCH GENGIFVOR.

Medan i trädgårdens stigar vi här för oss sjelfva förtroligt gå, tillåt mig, skönaste flicka, er bryta en blomma eller två!30

Tillåt mig först då nypa från denna buske en rosenknopp! den slutna kalkens rodnad betyder en älskares blyga hopp.

Dertill jag här vill foga

en hvit leucanthemum, ren som snö,

den talar om ett hjerta,

som vill för sin trohet döden dö.

Sist ock en viol jag väljer

af detta ljusgult-purpurne slag;

den hviskar att jag tänker,

säg sjelf på hvem! både natt och dag.

Förstår jag rätt, huldinna!

det ljufva i edra ögonkast,

ni tar då emot, — o, svara! —

min hand med denna min blomsterqvast . . .

„Er hand, min bästa herr grefve!

. . . men, himmel! ni har ju rifvit i tu er gula, superba handske? . . . der sitter en törnrostagg ännu!

Buketten? En skön i sanning! låt också mig löna den som jag kan, medan bland träd och buskar förtroligt vi vandra här af och an !31

Skam få den mera bjuder, än hvad han har, hur litet än, och om rätt vackert jag niger, — ni öfverser med en fattig vän.

Försmå då ej, bästa grefve, ett oskyldigt körsbär rätt och slätt;! af kärnan låter sig skära

— en liten korg, naturlig och nätt . . .a I MAJ.

Ej a lustigt! det till sommar stundar, ljumma vindar blåsa bort allt sorg, och direkte från Neapels lundar Flora kommer med sin blomsterkorg.33

Doftande syrenerna och häggen

skola nu på alla torg vi få,

men vid husen plocka barn längs väggen

gullgul lejontand och ljusgrönt strå.

Medan larerna i vinterpelsar än sig rugga vid kaminens brand, ilar jag från staden ut och helsar vårens gud välkommen till vårt land.

Ute då hos Davidssons vid Slätten jag på flustret, med cigarr i mund, sitter som en gentleman på sprätten, njutande den sköna aftonstund.

Öfversäll jag sitter och betagen, icke märkande hur timman går, puffar blåa moln och mellan dragen smuttar af mitt toddyglas en tår.

Och jag glömmer dagens tunga prosa, diktens morgon för mitt inre gryr, och från politiken jag min kosa djerft till fantasiens rymder styr.

Ett arkadiskt landskap jag mig tänker, ängar, lunder, der i myrtnars hägn, svärmiskt sorlande, ett källsprång stänker öfver mossorna sitt silfverregn.34

Uti skor och strumpor promenera herdar i det gröna dagen lång och på flöjten ljufligt fantasera för herdinnor uti skär linong.

En förgät-mig-ej då tar den sköna, rörd utaf musikens ömma ton, räcker den, att artigheten löna, fingerspetsadt åt sin celadon.

Men i buskarna en turturdufva, skogarnas Petrarca, kuttrar, kär, och så näpet från sin gröna tufva bräker killingen sin själs begär.

Så för hägringsbilder allt jag glömmer; när jag vaknar, är cigarren släckt, mörkbrun skymning öfver nejden drömmer, kylig pustar aftonvindens flägt.

Från „Blåportencc midtemot ses glimma genom dunklet ljus förutan tal; små gudinnor ock derinne stimma, det är verklighetens pastoral. FLICKAN VID STRANDEN.

„Tror du ej, fast vintern envist rasar, att en gång de komma dock tillbaka, vårens barn, de glada himlaväsen?

Maj, som knyter skönt syrenens klasar, vestanvindarna, som småskälmskt skaka apelns silfverblommor öfver gräsen?36

Tror du ej att morgon följer natten, ej att genom sommarskyn, som gråter, blåögd himmel skall ånyo blicka?

Tro då äfven, hur kring fjerran vatten jag af ödet kastas, att jag åter längtansfullt skall vända till min flicka!44

Mellan kyssarna i afskedsstunden

så min älskling hördes dyrt mig lofva ....

O, jag fåfängt dock hans segel väntar!

Regn af solsken följs på himlarunden, natt blir dag, och med sin blomstergåfva våren huldt på vinterns ruta gläntar.

Fogeln flyttar bort, när axen mogna, kommer dock igen, när lunden knoppas, men min vän har glömt mig, hård som klippan . .

Ack, naturen är den enda trogna! blott på henne nu jag tror och hoppas, blott på solen, lärkorna och sippan. EN PARISER-KAFÉ.

Frän plafonden, götiskt sirad uti mången brokig ruta, kring förgyllda spegelsalen gaserna sin trolldag gjuta.38

Uti böhmiska kristallkärl rosen och camellian prålar, och paneler och kolonner arabeskens flora målar.

På skarlakans sammetsdynor kring de hvita marmortafflar sitta allahanda gudar, skramlande med silfvergafflar.

Med kapuner och med tryffel de sin ädla hunger mätta, och om Déjazet, aktrisen, anekdoter de berätta.

Ganymeder, lockigt brända, springa yra om hvarannan, med serveten under armen, svetten perlande på pannan.

Äkta, skummande champagner de i riktigt mått kredensa, . . . och med fägnad skänkmamsellen ser hur börsarna sig länsa.

Men i vrån längst bort vid dörren står ett barn i slitna kläder, till en gammal skrällig harpa sång på sång den arma qväder.39

Gul är hennes kind som månsken,

ögat sjunket i sin håla;

svält har hennes fägring sugit,

— hungerns gamar äro snåla.

Och med långa, torra knotor, torra som om mumie-gamla, hennes händer, liksom spindlar, öfver harpans strängar famla.

Röst och toner magtlöst stapla, men om nöjets ystra gillen

— unga herrars älsklingsvisa — sjunger hon ur vådevillen.

Och munsjörerna deroppe ha för sig en hjertans gamman, deras glädje öfverröstar sång och harpa, alltisamman.

Och med tryffel och kapuner de sin ädla hunger mätta och om Déjazet, aktrisen, anekdoter de berätta. TVÄRS ÖFVER GÅRDEN.

ti e'n jag såg hur hon med rosenbanden knöt sin halmhatt om den skälmska kinden, axlade sin lilla skottska kappa, drog den fina handsken så på handen, och på tröskeln, qvick och yr som vinden, neg för söta mor och söta pappa.41

Skulle ut i staden, jag förmodar, med sin vän, kamraten ur pensionen, att uti bazarn på tibet fråga, se på profver i diverse bodar, derpå en spatserfärd, för motionen, kanske ner åt Kungsträdgården våga.

Se då flyger öfver solens skifva plötsligt fram en sky och hagelskuren slår sitt silfver emot fönsterrutan; och det sköna barnet måste blifva vackert hemma uti jungfruburen, profverna och tibeten förutan.

O, förträffligaste gud bland alla,

Jupiter, som moln och störtregn sänder, tacksamt till ditt lof jag slår min lyra! och om blott min tid jag får befalla, jag i en poetisk julkalender skall en enkom hymn dig öfverstyra.

Rädd att uppå gatans våta stenar våga tunna skor och fä en snufva, fagra flickan är nu min för qvällen; bak gardinen, — obemärkt, — jag menar, får jag tyst betrakta, o, den ljufva! kindens rosor, blicken af gazellen.42

I dess fönster står en törnroskruka; hennes lust det är att dermed stöka,

— något praktfullt hon deraf sig väntar, — tidt och ofta, såsom flickor bruka, kommer hon att fiket undersöka,

om ej än en ros på fängslet gläntar.

På försök hon nu ses handen sticka genom fönstret ut och småförnuftigt vika klädningen från mjella armen; och att späda blomman vederqvicka,

— den behöfver litet friskt och luftigt, — håller hon den ut om fönsterkarmen.

Men rned hjertat bäfvande af lycka, här i bakhåll roffar jag sekunden, att den hulda flickans åsyn njuta, att i tankarna dess hand fä trycka och emot dess kind, i herdestunden, mitt elegiskt tunga hufvud luta, ETT FÄRJESTÄLLE.

D& rädd och blek den lilla i sötafars präktiga resvagn satt! jag trodde hon skulle må illa, det hade varit ett fanders spratt44

Jag närmade mig ödmjukast den fagra tärnan med purpurmund; gud vet hvem som var sjukast, hon eller jag, i denna stund.

Att trösta och distrahera,

jag talade ord af „eau de Luce“,

jag började konversera

om Sands romaner och Eugéne Sues.

Men hvad mitt hjerta hyste hon anade visst, den unga ros, ty småskälmskt mot mig hon myste, och hennes fruktan var nu sin kos.

Mot aftonsolen hon spände sin lilla betofsade parasoll; en blick hon derunder mig sände, men tittade straxt åt ett annat håll.

Jag pratade någonting tokigt om Charon och om de Saliges strand, ett virrvarr dumt och brokigt . . . i detsamma

stötte färjan mot land. ETT BRUSTET HJERTA.

0, hvilken tärande melankoli, hvad bottenlös och outsäglig smärta, kan plåga med sitt hemska spökeri en femtonårig flickas lilla hjerta!46

Dorina är en ganska täck blondin,

med kind af morgonrodnans skära dager,

med blåa ögon, läppar af karmin!

men ve, en mask på hennes lifstråd gnager!

Jag varit hennes trogna kavaljer i förrgår pä supéen, hela qvällen; vi i ett hörn förtroligt satt oss ner, jag och den lilla lockiga mamsellen.

Vi hafva konverserat känslofullt om fester, moder och repertoirer, och för min blick hon öppnat mer än huldt sitt lidandes omätliga tartarer.

„Hvad vore menskan utan grafvens hopp?a

— har hon mig frågat sist, den stackars lilla, — „blott döden fyller lifvets löften opp,

allt annat är elände, vank och villa.a

Och vid att så hon qvad med bruten röst,

— vid bordet detta var, — hon mot sin vilja till munnen förde litet kycklings-bröst

med lingon och med delikat persilja! . . . FJÄRILN PÅ RUTAN.

„Kära ruta, öppna dig beskedligt!

hör den suck, som ur mitt bröst sig tränger!

släpp mig in uti den lilla kammarn,

som din klara skifva för mig stänger!48

Ty derinne ser jag tätt vid fönstret o, en ros från diktens utopier! ej jag maken fann i park och trädgård, ej i finaste orangerier.

0! att blott en gång den underblommans väna rosenkind jag kyssa finge, finge hennes skära hy, — hur saligt! — smeka med min lätta azurvinge!

0, en enda gång! . . . Derför dig öppna, kära ruta, för min älskogs smärta! skall jag längre sitta här och tråna, dör till slut jag af ett brustet hjerta . . ,a

Så på rutan af min flickas fönster en elegisk fjäril sig beskärmar, knackar lätt med sprötena på glaset, en förälskad herdes oro härmar.

Lemna din kurtis, min granna herre! räds att uti qvällens dagg förstöra blåa sammetsmanteln! sök dig heldre någon bädd att slumra på ditt öra!

Ty den sköna rosen är min egen, blott för mig dess hjertas eldar brinna, blott för mina kyssar är dess lagring,

. . . eller — o, säg sjelf, min huldgudinna! PÅ HAFYET.

Som en kabriolett, elastisk, vindlätt, ilar promenaden snabbt utåt, så vår smärta ångpaket behagligt rullar öfver hafvets gröna stråt.50

Ty en sommarstilje ljufligt drömmer öfver Nordsjöns vida vattenrymd; i dess spegel silfvergnistor sprakar morgonsoln, af inga skyar skymd.

Och utur kajutorna de kranke klättra upp i dagen efterhand, att vid fjerran horisont betrakta Hollands kust i

morgonrodnans brand.

Kusten af det hedersamma Holland, der Myn-Heers med gravitetisk min, toffelskodda, vandra bland tulpaner, smackande ur pipa af porslin.

Men på akterdäcket till förfriskning bjudes rökande „café noir“; ur sin våg Neptunus sticker näsan, vädrande dess lukt, så fin och rar.

Och till tidsfördrif i fria luften herrarna nu röka en cigarr; men att roa damerna, en konstvän hemtar ur kabyssen sin gitarr. . .

Se, en ståtlig brigg med bredda vingar nalkas uti sakta vaggning då! högt i topp hvarenda lapp han hissat, solen skiner bländande derpå.51

Vår kapten med tuben honom spejar, mens hvarann alltmer vi komma när; sist han ropar glad från skofvelhuset: wVive la France! en landsman det ju är!a

Och wallons, enfans de la patrie!“ skallar från vårt däck en väldig kör, och som båda skeppen lustigt mötas, lyftas alla hattar till honnör.

Och „allons, enfans de la patrie!“ stämmer briggen in med alla man; längs utefter relingen de stå der och som gamla vänner se oss an.

Men i tacklet sitter högt en kocksmat, ler med sotig rosenkind så gladt; länge sedan vi hvarannan lemnat, ser jag honom svänga än sin hatt. DEN HEMKOMMANDE.

Redan månen ses sig höja på den skära himlarunden, i en luftig silfverslöja sveper han den tysta lunden; floden på sin spegel härmar taflan, som så skönt sig fjärmar,53

längst en flikig skybädd lik, ö vid ö och vik vid vik.

Tyst är nejden; näktergalen sjunger från sin buske bara; till ett valdthorn neri dalen eko höres sakta svara; druckna utaf Floras nektar, somna qvällens sista flägtar; all naturn är sänkt uti stilla, dunkelt svärmeri!

Snart den ljufva timman stundar; stigarna bli så bekanta, genom pittoreska lundar vårdslöst slingrande och branta; rankan mellan träden klänger och för vandrarn vägen stänger, och jasminer och syrén fläta samman gren med gren.

Här vid bäcken under linden tog den hulda‘ afsked af mig;54

lutande den varma kinden, sista kyssen här hon gaf mig; tiotal af somrar redan har min längtan räknat sedan, ack, — och tvenne somrar blott hafva dock se’n dess förgått!

Som en fogelskytt försigtigt i det daggbestänkta gröna låt oss smyga nu, att riktigt öfverraskas må den sköna!

Tyst! der skymtar hennes villa fram ur parken! . . . Stilla, stilla, falska törne pä min stig! stick mig gerna, o! men tig!

Ljus ur hennes rum ses glimma! säkert ensam, stackars liten, sitter hon i qvällens timma vid sin lampa, — sjelfva fliten! — kaprifolie-rankor veka kring det öppna fönstret leka; der jag, dold af dunkla blad, börja vill min serenad.55

Skyndom blott att än oss skjuta några steg långs efter muren! . . . Hvad? . . . hon knäpper sjelf sin luta uppe der i jungfruburen! hennes skugga ses sig röra inpå väggen; ... låt mig höra! tyst! nu sjunger hon dertill! jag förrädiskt lyssna vill! . . .

„Bleka Cynthia! på den molnfritt rena, azurdunkla himlens rund, hvarför vandrar du allena i den sena nattens stund?

Med din silfverlampas stilla låga söker du Endymeon än, hvar med pil och elfenbåga han må tåga, jagtens vän?

O, att så jag finge vida, vida, vandra öfver dal och fjäll, smyga till min älsklings sida i den blida

månskensqväll!“56

Jag vill svara:

— „Och af purpurnranden visst en kyss han finge då! men hvad fler, om han i lunden nu på stunden skulle stå?“

Hon har känt mig uppå sången! bort hon nu sin luta kastar; — genom långa pelargången redan hennes lampa hastar, . . . porten nu på glänt sig vrider, . . . o, der är hon sjelf! omsider, ljufva flicka, trogna vän, famnar jag då dig igen! VERSAILLES.

1839.

Från dessa penselns långa sagorunder om ärans brask och krigets tragedier, jag längtar ut till vårens bättre under, naturens milda, glada skilderier.58

Åt dessa praktmuséer utan ända, åt dessa guldbelagda kungasalar, jag skyndar, trött, en afskedsblick att sända och ilar ut bland parkens näktergalar.

idyllisk, svärmisk, romanesk i hågen, jag i det friska gräset här mig kastar och glömmer bort hur soln på himlabågen utöfver nejdens sköna landskap hastar.

Rundtorn mig ifrån lindarna i lunden, från blommande kastaniernas krona uti den vällustfulla middagsstunden hörs en konsert af tusen foglar tona.

Men utur vida gap af bronsdelfiner framför mig dansa vattenkonstens strålar, på friska silfverregnet solen skiner, med granna färger skiftrikt hon det målar.

Och parfymerad af violers ånga,

en veklig pust blott då och då mig nalkas;

i långa drag jag söker den att fånga,

och kropp och själ behagligt deraf svalkas . . .

En magisk halfsömn binder mig då sakta, och för min inre syn fantastiskt skrider i bilder, underbara att betrakta, rätt månget minne ifrån fordna tider..59

Jag ser i hast de vida parker fyllda med spotska herrar, rätade på klacken, markiser ifrån topp till tå förgyllda, med krås i bringan och med pung i nacken.

Jag ser förnäma damer stolt spatsera uti de dunkelt skuggiga alléer; solfjäderhviftande de paradera med långa släp och pudrade tupéer.

Men andra sköna arm i arm förtroligt kring svala vattenkonsterna ses stimma och kasta sockersmulor, — o, hur roligt! — åt svanorna, som i bassinen simma.

Man säger bonmots, skrattar sig förderfvad, och alla hvar sin anekdot berätta; här en abbé af damerna är värfvad Ovidii „Kärlekskonst“ att öfversätta.

Men i en mörk boské utaf syrener, der hjertats ömma bigter ej bli störda, en furste, känslig för idyllens scener, sig hvilar ifrån sin regeringsbörda.

En sjuttonårig skönhet fången slutes

intill hans bröst, — monarken nådigt skämtar, —

en vacker rodnad på dess kind då gjutes

och blygsamt hennes lilla hjerta flämtar.00

Och fursten, läspande ett ord af honung, från hennes barm en törnros småskälmskt rycker, och några kyssar, — hvilken älskvärd konung! — han med detsamma på dess axel trycker . . .

Så drömmer vaket jag om flydda tider, till sist mig stör jag vet ej hvad för buller; hvem der? hvem är det, som i parken rider?

— ah! det är ju Louis-Philippes patruller! KONTRASTER

I nästa rum till granne en liten figuran t jag fått; en mellanvägg oss skiljer, af några tunna bräder blott.62

Den jollrande sylfiden tar lifvet ganska gladt och lätt, hon för sig sjelf batterar och skramlar flitigt kastanjett.

Om dagen muntra visor! om qvällen sitt pick och pack hon tar, och som ett vestanväder åstad till operan hon far.

Der är hon nu gudinna i silfverskir och rosenflor, och för den fina verlden hon hoppar uti sidenskor..........

Men på min andra sida, der bor en gammal from mamsell, som snyftar och som suckar från morgonen till senan qväll.

Hon suckar och hon snyftar, och stafvar på sin psalmboksstump; för öfrigt har hon rykte att spå i kort och kaffesump.

Hvarenda eftermiddag i aftonsången gumman går, och gudasaligt tråkigt hon har det så från år till år. ETT ÄFVENTYR.

Det var i rika Arabien en lustgård, ljuflig och skön, af blommande tamarisker och ceder dunkelgrön.64

De grannaste purpurfoglar med släp af silfverbrokad i sång och i vällust lekte bland palmernas gungande blad.

Men nedanför i det gröna i yppig rosenlund, der hviskade blåa bäckar sin svärmiska sago-rund.

Och qväll och skymning sig sänkte utöfver ängden ner, och under cedrarnas kronor det svartnade alltmer.

Se då! i trädens grenar, som dagen just var förbi, af brokiga lyktor tändes ett praktfullt feeri.

Och väna dansarinnor med trumma och kastanj ett i lundens målade dager begynte en glad ballett.

Men sjelf på en tron af rosoi* jag satt som en furste der, i sammetsmantel och krona med blixtrande solitär*65

Jag såg på den leende taflan med nådigt välbehag, och nickade takten sakta till kastanjetternas slag.

Men glänsande negergossar för tronen stodo som vakt, med doftande naftafacklor, att höja den festliga prakt.

Och tvenne fram för mig trädde och räckte på silfverfat två rågade pyramider af äpple och granat.

Men endast i rika Arabien dn sådan frukt kan få, hvart äpple var puraste guldet, och med kontroll uppå.

Jag vände några för ögat:

„skam få den säger nej! “ så lät jag i fickorna rulla en näfve, — hvarför ej?

Pang! föll der något i backen? . . . Jag plötsligt ur slummern spratt och efter arabiska resan igen på mitt vindsrum satt.66

Jag satt i min gamla länstol,

— randtom var mörker blott, — midt framför kakelugnen, i nattrock och röd kalott.

Men pipan, släppt ur handen, låg nere på flisorna spräckt; och muntra aftonbrasan var längese’n död och släckt.

Och mina dråpliga äpplen, som nyss jag lade så snällt att stekas i heta askan, de hade till intet smält. . .

Episoder.

BÅGE MOT BÅGE.

Skånsk tradition.

Der hade de mötts så mången dag, på ömse sidor om vägen, två fåraherdar från livar sin bygd, det är en gammal sägen.70

De suto der på hvar sin sten, två stumma stoder like, och blickade på hvarann med harm, vid gränsen af hvar sitt rike.

Från morgon till qväll ej endaste ord

de yttrade någondera,

men i sitt hjerta och i sin själ

de tänkte destomera.

Der bodde nere i grönan lund vid Rössjöns djupa vatten en fiskarflicka, röd om kind och med ögon, svarta som natten.

Hon hade förtrollat dem begge två, som qvinnor ännu pläga; den ena herden, den andre jemväl, de ville den sköna ega.

Så gingo de sommarens långa tid med kärlek och hat i hågen; i skog och på hed de tänkte blott på fiskarflickan vid vågen.

Men hur de vallade af och an öfver ängar, fält och renar, de möttes, sällsamt, ständigt igen vid de samma gränsestenar.Och hur de sågo hvarannan an med blickar, af vrede tända, de ville en dag, -- så tänkt, så gjordt! -- den leken likväl ända.

Den ene lyfte sin båge med hast, den andra sin i detsamma; ... två pilar hveno förbi hvarann, två blixtar af hatets flamma.

De yttrade ej ett endaste ord, de begge herdar vid vägen, de föllo med hvar sin hemlighet. Det är den gamla sägen.

Carl den 12:tes budskap

Det spränger en ryttare djerf och lätt genom främmande land utan rast och ro ur vägen för stormen, som rider stafett, i galopp, i galopp! hallo, hallo!Om natten han hvilar hvar han kan bäst, blott en timmas tid under stjernan och skyn, så tar han en klunk och skiftar häst, och så går det igen på guds försyn.

En morgon från Donau kosan han tog genom Ungern tvärs, berg upp, berg ned; nu klyfver han Pohlens vida skog, nu han yr som ett dam öfver Brandenburgs hed.

Han stannar ej löddriga fålens gång förr'n hafvet han ser från Pomerns strand, då gör han ur sadeln ett lustigt språng och han torkar sin panna med solbränd hand.

Han tager af skutor den första han får, ej medvind han bidar på käringvis, karl kryssar sig fram, hur än det går, blott öppen sjö och en ärlig bris!

Vid Stockholms brygga, hur dagarna gå, han kastar omsider sitt ankar glad, och genast för rikets råd att stå han begifver sig upp genom hvimlande stad.

"I gode herrar och Riksens Råd, se här depescher från vår monark! Han ber Eder sitta med gunst och nåd och noga studera de skrifna ark.Sjelf ser han knappast sin gamla Nord på en god stund än; långt hädan och dit! Hans Majestät har ett otaldt ord båd' med turk ännu och med muskovit.

Thy låter han hälsa och sänder den här, märk den, en stöfvel med stålsporrad häl! till protokollet jag ställer den -- der; mitt hvärf så är utfördt kort och väl."

Då gick der ett sorl utaf ädel harm genom kretsen af sammetskåpade män, en lyfte i högsta hugg sin arm, men han -- sänkte den visligen straxt igen.

Af de kloka perukerna en och hvar fick skälfsot rundt kring det aflånga bord, det ryckte i allas läppar till svar, på länge ej föll dock ett enda ord.

Till slut sig en af de Vise fann: "Ert skämt, herr fänrik, för vida går; att edert det är, förstår hvar man, men vördnad för statsmän med silfverhår!"

Då gentog vår unga karolin: "Ej skämtar jag, Herrar, i sak af vigt, den stöfveln är god, och annamme mig Hin! det är allvar deri, och konungsligt.Med heder, J gode Riksens Råd! skall stöfveln stå der jag den ställt, den också är gammal, i hjeltedåd, och dess sula är sliten på ärans fält.

I Narvaslaget för våra led den gick i spetsen från början till slut, den trampade väg och den trampade ned, till Sverges ära tog steget den ut.

Helt nyss den i Bender tvärsäker stod, der få skulle följt, med förlof, af Er, på brännande mark, i hundturksblod, och de färska märkena än ni ser.

Den stöfveln är vigd uppå ärans stråt och den skäms för sig ej i rikets råd, den höfves, om Sverge skall gå framåt, förmer än tofflor af silkes-tråd."

Så vände han om, slog dörrn igen, det sjöd i hans unga krigareblod; men stumma sitta de vise män och betrakta stöfveln med sällsamt mod. PROFETISSAN.

I en alkov af rummet brinner matt ett ljus på bordet. Dubbelt blek och sjuk, sig genom gröna skärmen dagern delar*, i kammarns bakgrund råder dunkel natt, blott på alkovens bruna gyllenduk en oviss, flämtande belysning spelar.77

Vid bordet ni en gammal qvinna ser med tankfull ställning, sluga anletsdrag, en blick, som öfver något visst tycks rufva; en mörk salopp dess böjda skepnad ger ett eget tycke af fantastiskt slag, men askgrå är som ännets lock dess hufva.

Två herrar upprätt framför henne stå i tveksam, villsam, sällsam clair-obscur, som skuggfigurer snarast till att skåda; den ene mera stolt har hatten på, men som seigneurer uppå äfventyr i bruna mantlar svepa de sig båda.

En rörelse med handen qvinnan gör,

— det är ett tyst, högtidligt ögonblick, och herrarna det tyckas fullt sentera; den ene, han med hatten, foten för ett steg framåt, uti hans mine och skick en ängslan röjs, — att höra, observera.

„Ja! — yttrar mamsell Arfvidson till slut, — allt detta ligger tydligt, — ej blott hopp, men visshet! ... så det är och så det blifver. Jag vill förkunna fritt och tala ut hvad himlens finger i min kaffekopp med dessa svarta hieroglyfer skrifver:78

Stor blir du, Gustaf! — o, ty det är du! — stor, trefaldt stor du, konung, varda skall, och inom Vasas slägt stor utan like; i glans och ära går du redan nu, men högre skall du växa i ditt kall och hela Norden bli en gång ditt rike.

Tredubbel krona pryda skall din lock, tredubbel spira vinkar dig emot,

— du griper den med stolt kommandohållning; här, — här det står! — och här en ändlös floc Europas folk, som buga för din fot, en verld, som, tjusad, lyder din förtrollning.

Och för ditt snilles magt, ditt hjertas tro

slår Salomon sitt helga tempel opp

och rigeln från det doldas hvalfdörr springer,

och ljusets andar, som i rymden bo, „

de skola för dig stå en lydig tropp,

men mörkrets — krypa för ditt vigda finger.

Men när du, trött af heder, bragd och år,

till slut din sölfgrå hjessa lutar ner

och slumrar in till himlens ljufva fröjder,

en son skall vandra uti dina spår

och färdigbygga, — här jag klart det ser, —

din stora herrskarstat på Thules höjder.79

Och ifrån son till son skall Gustafs namn, den tredje Gustafs, hans bedrift, geni, gå uti arf till tider utan ända.

Och Nordens storhet, fostrad i din famn, skall med din ätt förmäld olösligt bli, hur verldens öden sig för öfrigt vända.a

Så profetissan. Annu en minut stod lyssnande, orörlig, Sverges kung med herrskar-tankar tysta, mägta djupa; med högrest hjessa steg han fram till slut, på bordet kastade en silkespung,

— och derpå utför trappan hufvudstupa!

Den nästa dag befanns Hans Majestät förbålt disträtt. Med Munck han hade då ett hemligt samtal. Derpå sent om qvällen han till gemål'n sig smög med lätta fjät, friserad fint, med brudgums-nattrock på, . . . dock spådde hon den gången felt, mamsellen. SKALDEHJERTA.

Först ett glas vin han reqvirerar, så viker han manchetten opp och smått på cittran preludierar i jollrande och fria lopp; till slut han melodien finner, och munnen ler och ögat brinner.81

Och från hans läppar nu det strömmar båd' ord och toner i förbund.

Han sin pegas ger lösa tömmar kring diktens vida himlarund.

Han sjunger, talar, gycklar, skrattar,

— men mellanåt han glaset fattar.

Likgodt, hvart efter konstens lagar den hörer, denna poesi; den vara kan hvad ni behagar, idyll, ett skämt, en elegi, en dryckessång, ett genrestycke,

— det mest beror på hvarens tycke.

Men det är skaldskap i det hela och hvarje drag är käckt och qvickt. Som böljor uti solsken spela, så lefver, spritter denna dikt; men under går sin dolda bana en humorns ström, som få blott ana.

Så sitter han den halfva dagen och sjunger fritt sin vådevill, och rundtomkring en krets, betagen82

och upprymd, lyssnar spändt dertill. „Tre Remmare44 är interiören och Bellman improvisatören.

Men när han sjungit qvälPn till ända, sin slitna hatt han bjuder kring: „GodVänner! jag er gladt måhända,

— men ingenting för ingenting!

Till sängarlön — det kanske skulle en styfver falla i min kulle?44

Och ödmjukt bugar han för alla, en sångarkung med tiggarstaf; och fyrkar, plåtar, rikligt falla,

— skälm den, som här ej något gaf! — Men en och ann' med kapitaler spenderar stort en sölfblank daler.

I en af dessa mörka gränder, der i en vrå fem trappor högt förgråten nöd med magra händer83

vid midnattslampan sitter krökt och sömmar uti guld för andra,

— dit denna qväll ses Bellman vandra.

Han ser ett ljus deruppe flamma, — han öppnar porten, — mörkt som natt!

Och trappan? . . . Bah, det är detsamma, han klättrar uppåt som en katt.

En dörr han finner, — knackar, — väntar . .. Der kommer ingen. Smått han gläntar.

„Gud! — Bellman? Kunde väl jag tänka. . .a så hörs en bruten qvinnoröst.

Men Bellman svarar: „Arma enka, du Lidners maka, hemta tröst!

När ingen annan sig förbarmar, en fattig vän har öppna armar.

Här — och han tömmer sina fickor — hvad jag sjöng hop åt dig i qväll! Det var en sång om vin och flickor, om Movitz full och Ulla säll, men uppå dig dervid jag tänkte, och lyckan denna lön mig skänkte.84

Nu, utan sorg för morgondagen, sof denna natt förtröstansfull, du stackars barn, du så bedragen, så straffad för din kärleks skull!44 Han kysste henne ömt på pannan och så — likt en vision försvann han. DEN 16 MARS 1792.

Den tredje Gustaf, — härom handlar sången, trött utaf rådslag, (om en karusell?) höll, nådigt vänsäll, slutet hof i qväll på Stockholms slott i gobelins-salongen.86

Med pudradt hår och högförnäma miner de ädla damer sutto i en rund och smuttade med tillsnörpt sockermund af crémer ur kinesiska porsliner.

Bak hvarje skönhets stol, och stödd mot karmen, stod, laget kring, en artig kavaljer; munsjörer, skurna efter franskt manér, i skor och strumpor, hatten under armen!

De läspade galanteriets glosor, en lexa från Versailles och Trianon, och strödde kring sig fritt på samma gång ett tagghvasst skämt och förmaks-vettets rosor.

Då gick ett muntert sorl längs hela raden, de sköna syntes dra på munnen lätt bak elfenbens-solfjädern, och kokett de ryckte på små hvita skulderbladen.

Men hvilande till nya hvärf för landet och för balletten, satt Hans Majestät i länstoln öfverst, benet öfver knät och handen lekande i blåa bandet.

Han Armfelt vinkade med fingerspetsen: wEh bien! hvar är din improvisatör?

Just nu är musikaliskt mitt humör, må derför straxt han träda fram i kretsen!87

Mitt hof af gammalt är ett frejdadt gille för „jeux floraux44 från riddarsagans dar och gnidvioler vår beundran har för hvarje trubadur med smak och snille.64

Så täcktes kungen grannt sig exprimera; då uppflög dörrn i samma ögonblick, och, stödd af pager, sågs i varsamt skick en silfversträngad harpa in spatsera.

Till harpan steg en yngling genom hopen; fantastiskt skön ! i lockar håret låg kring bleka kinder, och när upp han säg, det kolsvart blixtrade ur ögongropen.

Han stod der sällsam, som Murillo målar med dyster pensel någon ung martyr; hvad ädla drag, men spöklik clair-obscur af nattens bisterbrunt och månens strålar!

Sitt hufvud till en hälsning lätt han böjde, men lyfte stolt det genast åter opp; helt forskande hans blick kring rummet lopp, och dristigt så på konungen den dröjde.

Men skufvande sin stol och smått förlägen, kung Gustaf så: „Välkommen, vår Orphé! att af ert mästerskap ett prof oss ge; ert rykte har gått före er på vägen.88

Med rätta trygg, sin vandring barden ställer utöfver haf och fjällar än som förr; hvar helst han klappar, öppnar sig en dörr, han har ett pass, som öfver verlden gäller.

Man rena under om er konst förtäljer och ej för tidigt kom ni till mitt slott.

Nå väl, vi lyssne . . Gif oss, lika godt hvad helst ni sjelf bland tusen ämnen väljer!44

Rätt höfviskt konstnärn sågs sitt bifall nicka ät kungens ord, och först på lek en gång han gjorde öfver strängarna ett språng, behagfullt lätt på handen som en flicka.

Men att i förväg mannen recensera, blef straxt ett gny rundt kring den vida sal; man höll med händer och med armar tal, men tveksamt skakade sitt hufvud flera.

Tyst! . . . Harpospelaren har börjat redan . . . En sydländskt lekfull improvisation!

Sjelf följer kungen hvar musikens ton, och sakta för sitt hof den tyder sedan.

„En barkaroll! . . . Ah! Tänk er i Venedig en ung signor, som lejt sig en gondol, se’n faraots och taffelns göromål för kärlekshvärf ha lemnat honom ledig.89

Raskt ljudar roddarns ton i tysta natten;

— fort bien! Man åran hör, hur strängt i takt den plaskar, grumlande den månskensprakt, som leker på lagunens stålblå vatten. . . .

Paus! ... nu blir roddarn tyst. Vid landningstrappan vi redan äro. Och hvad följer nu?

Ah?. . . unga herrn har visst ett rendezvous, han trippar upp med cittran under kappan.

Der har vi det! . . . Mens, fri ifrån sin åra, gondolieren snarkar uti för’n, deruppe stämmer strängarna munsjöm till serenad för någon skön signora.

Bravissimo! Hur ömt han släpar sången! man tycker just sig se hur då och då han känslosamt förhäfver sig på tå och kastar trånfullt ögat åt balkongen.

Han svär de aldra heligaste eder, han gjuter i hvar ton en eld så varm, han ville rycka hjertat ur sin barm, och lägga för den huldas fötter neder. . . .

Ett amoroso, värdigt Amors lyra, så sannt jag Gustaf. . Här ur harpan spratt ett vildt ackord, och konstnärn med ett skratt sig afbröt midt i lek och kärleksyra.90

Och liksom väckt ur trollska drömmerier och tagande sin örnflygt på en gäng, den höga marseljäsens jubelsång han anslog nu i fulla harmonier.

Allt djerfvare i eldig muskelspänning grep öfver strängarna hans mästarhand, det ljungade likt en vulkan i brand, det brusade likt hafVet i en bränning.

„Det är revolutionens nya toner!

En jakobin! en jakobin!44 man skrek. Hvarenda dam värdt som ett papper blek, och hatten tappade ett par baroner.

Men några käckare bland hofvets skara på sina värjor slogo med en hast och till hvarannan ropade: „tag fast! tag fast förrädarn! kungen är i fara!44

Då hördes Gustaf sig till kretsen vända: „Hvad barnsligt larm! Låt mannen gå i frid! han gifvit mig en vink i sinom tid; förr än jag trott, det gäller mig kanhända.

Vi leka herdespel och kärlek skämta i sorglös säkerhet; det kan ta slut, ty under oss en eld sig breder ut, hvars lågor jemnt till nya utbrott flämta.91

Ja, det är tid för högre hvärf att sörja, än fånga nöjets granna fjärlar fatt!

Välan! . . . Dock först maskraden blott i natt! i morgon vilje vi med allvar börja.a

Här Gustaf sig i lätta kappan höljde och sig tillbaka ur gemaket drog.

Den stolta harpospelarn smärtsamt log, då genom dörr'n hans öga kungen följde. LHOMME DE LA DESTINÉE.

En ensam ryttare rider

sin ödsliga stig bland buskar och snår.

Till natten alltre'n det lider

och aftonstjernan på fästet står.93

Han låter sin gångare leta sig vägen framåt så småningom; sjelf tycks han ej riktigt veta hvarthän det bär, eller bry sig derom.

Med fällda tyglar han sitter

och hatten tryckt öfver pannan ner;

en hemlig tanke, en bitter,

hans läppar pressar allt mer och mer.

Den sista ac^icie-lunden

han lemnat bakom sig för längese'n;

alltmer blir klipphärd grunden

och trakten ett upprördt haf af sten.

Men ryttarn på intet aktar,

han sänker hakan ner i sin rock;

hästen sig sjelfmant saktar

och trefvar sig fram bland hällar och block.

Så stiger allthögre färden uppåt i bergen på öde led; och midnatten öfver verlden fäller allt tyngre sin skugga ned.

Den riddare sitter sluten,

mens hästen vandrar med säker fot

i en klippverld sönderbruten^

med stalpers trots och med bråddjups hot. * ,94

— Men nattens långa timma,

den smyger dock undan; vid österns bryn

omsider en ljusgrå strimma

sig tecknar på randen af morgonskyn.

Just nu ses hästen stanna på bergets tungsamt nådda topp; . . . då lyfter ryttarn sin panna, som vaknade han ur drömmar opp.

En örnblick han fäster förvånad på taflan, han utbredd för sig har: i en färgton, tveksamt blånad, hafsrymden, ändlös och underbar.

Stum sitter han der och skådar, hur östern sig målar i guld och viol. . . Det brinner i vågen! det bådar den kungliga, stolta sydlandssol. . .

Då sträcker han plötsligt armen framåt som en marskalk för sin trupp . . . och, vidgande mägtigt barmen,

„nu!a bryter han ut. Och soln går upp.

En stund ännu han dröjer; alltmera eldig blir hans blick, sitt hufvud han högre höjer, hans lilla figur får kejsarskick.95

wRätt så! . . . Hvilken syn! hvad lära!

— han talar till slut, — det är majestät, det är lif, och lif med ära!

allt annat, allt annat, — o, hvad är det?

Sin egen bana att vandra, af ingen stäfjad uppå sin färd, och höjd öfver alla andra, och fyllande med sin glans en verld!

Och jagande mörkrets demoner och lysande mensklighetens fjät och ströende åt miljoner sin allmosa ut! det är majestät.

O, så att herrska, att vandra så stolt och mägtig sin lefnads stig, det är lif! död allt det andra! . . . du strålande sol, jag begriper dig.“

En blick, en lång, han sänder åt hafvet ännu och åt solen der; — så gångaren raskt han vänder och så bär det af i sträckt carriére.

— Men nästa morgon såg vagga från Elbas stränder med dristig lust en skuta med Csesars flagga;

Napoleon bar den till Galliens kust.. ÅR 1830.

Jag mins det mer än lifligt, år trettio det var, historien ock det året i troget minne har.97

Som liber studiosus jag dvaldes ännu då uti den lärda staden vid gamla Fyris å.

Vid Iliaden troget jag satt guds långa dag, och gäspade af njutning med klassiskt välbehag.

Sä kom der stolt en tidning från långt hinsidan haf:

„Se, Pohlen hafver skakat den ryska bojan af!″

Då slog jag hop Homeros, att dammet stod i tak: „Farväl med hela Troja och grekers vapenbrak!

En annan strid begynner mot tyranni′ts koloss! se der, J käre bröder, en Iliad för oss!

Hell Pohlens ädla söner, hell hjeltarnas förbund! hell menskorätt och frihet kring jordens hela rund!″98

Jag gick i dagar trenne, jag gick en vecka visst, för grekiska syntaxen all håg jag hade mist.

Jag gång på gång begynte min tolfte rhapsodi, men pohlska segersånger sig blandade deri.

Vi voro några vänner, vi gjorde ett kalas, der drucko vi för Pohlen ur rågadt fulla glas.

Der sjöngo vi för Pohlen med unga själars eld; då stod en tår i ögat, en hjertlig, oförställd.

Om natten midt på torget, vid Karlavagnens brand, vi sjöngo än för Pohlen, med mössorna i hand . . .

Men herrar professorer, de moget vise män, de sutto helt trankila, som der de sitta än.99

De läste kyrkofäder, de skrefvo romersk vers, de ritade trianglar och bågar kors och tvärs.

De täppte lufttätt in sig uti i sin kammarverld, och stekte husligt äpplen i mörjan på sin härd. POLSK SCEN.

1846.

Uch det var en ryss utaf kejsarens vänner gref Mosko vito vski, — familjen ni känner, han var så nådig och glad till mods, och gaf en bal på sitt polska gods.101

Det var för dess bönder, helt patriarkaliskt! . . . de dansa så innerligt teatraliskt, de kära polackerna, allt på sin

häl; det fröjdade nådig herr grefvens själ.

Det fröjdade också herr grefvens hjerta, att se deras flickor, så sköna och smärta; i mazurkan de föra sig makalöst, så smidigt, lekfullt och gratiöst.

Men hästhofvar plötsligt pä borggården dåna; det månde, med rätta, herr grefven förvåna: — „hvem är väl den narrn på sin löddriga häst, som kommer att störa min trefliga fest?44

Ha! — ryttaren re'n genom dörren hastar, hans öga flammor kring salen kastar:

„Håll upp! — så han ropar med ursinnigt mod, — håll upp! jag besvär er vid Kristi blod!

Tyst, musikanter med horn och giga! till allvar tiderna nu oss viga, för oss börjar åter en annan dans, den gamla leken med lia och lans.

Tillbaka, jag bjuder! tillbaka, herr grefve!

Ur vägen Ryssland! och Pohlen lefve!

Vårt älskade, vårt sköna, vårt herrliga land, nu tid är att slita dina nesliga band!102

Se här, herr grefve! — förlåt helt nådigt, att jag er vänder så öfverdådigt! se nt genom fönstret, åt höjden der! ni har ju en örnblick, — så gör er besvär!

Ni ser något rödt derborta glimma,

— det är just nu i skymningens timma, — en blodröd prick, blott stor som ett korn; det är en lykta på landtkyrkans torn.

Men vet, att från hundrade torn desamma små tysta ljus alltredan flamma! det tecknet i natt kring all landet skall gå, vi, herre! förstå det,... ni torde också . . .

Jag tror, Ers Nåde, ni nästan fryser! ni fruktar, jag grymma afsigter hyser, att jag ämnar er kasta ifrån fönstret ut och göra på ert grefliga lif ett slut . . .

Nej! ni skall ha fred att komma från balen!

sitt upp på min häst! . . . rid, rid som en galen! . . .

jag menar ni ratar den ej, eller hur?

fast den blott är ett simpelt bondkreatur! . . .

Och nu polacker, ej dröjsmål mera, men lustigt till verket att illuminera och lysa hans Nåd på dess nattliga stråt! eld i alla slottets hörn! . . . framåt!44 „EIJEN KOSSUTH!"

Juli 1849.

Natten är mörk med storm och byar, månen har gått i svarta skyar; nu är tid för behjertade män!

Ungerns gud är de djerfves vän.

Eljen Kossuth!104

Ryssen snarkar på lägerbacken, tysken nickar vid bivuacken, ungrarn vakar med svärd i hand för sin frihet och för sitt land.

Eljen Kossuth!

Nu öfver marker, kärr och stepper hämnden loss sina lejon släpper; nu likt skogselden framåt, fram, eller som Donau utan dam!

Eljen Kossuth!

Herde från bergen, nu lod i bössan, vildkattens blick inunder mössan! Bonde med lia och med pik, skörden är

mogen af ryska lik! Eljen Kossuth!

Sporre i hingsten, sabeln dragen! känner igen du de gamla tagen?

Det är den ungerska hussarn, stridens och ärans fosterbarn!

Eljen Kossuth!

Framåt, hurrah, på en gång alla! tusende slag i en blink mä falla, och ifrån hundrade väderstreck härskriet fylla natten med skräck! Eljen Kossuth!105

Lefve de käcka och lefve de fria! Ingen pardon för hämndens lia! Ogräset undan, hurrah, hurrah! . . . Segern är Ungerns! Hallelujah! Eljen Kossuth! STORMEN PA FREDRIKSSTAD.

Den 4 oktober 1850.

Herr Helgesen på vallen spejande står med en handfull hurtiga och käcka gossar; luntan brinner och hjertat otåligt slår, men intet skott mot fienden än han lossar.107

Granater och kulor hagla härs och tvärs; ur femtio eldgap tysken sin ilska sprutar,

„Fsetter" är högmäld; på sin sista vers han sjunger kanske likväl förrn dagen slutar.

Fredriksstad re'n åt offerdöden vigs, lågorna flämta som ur Vesuvii kittel;

Willisen till sin „Theorie des Kriegs" skrifver ett nytt, ett lysande kapitel.

Herr Helgesen kring vallarne vaksam går och mönstrar sina behjertade danska gossar, handen knytes af harm och hjertat slår, men intet skott mot fienden än han lossar.

Då rycka omsider tyskens kolonner fram,

med cimbriska skrik och ett vrålande: „Meerumschlun-

gen.a

Som Vesterhafvet bryter sig mot sin dam, så vräker sig massan öfver morasen och ljungen.

Och dubbelt argare dånar kanonens röst, och bomberna dansa vildt i den dunkla qvällen, men ännu tiger han still, med härdadt bröst, den gamla björnen ifrån de norska fjällen.

Och re'n på vallen tysken sätter sin fot, på bröstvärnet redan han sin fana ställer . .

„Nu, mina barn, är tid att ta Michel emot!"

Björnen sin jernlabb öfver offret fäller.108

wBra, mina gossar! först ett säkert lod,

derpå med kolfven man emot man! det hjelper;

undan för Dannebrog, du ystra blod!

här väl din halta triumfvagn sist dock stjelper!44

Herr Helgesen, kommendanten, ler i sitt skägg, den leken är icke dålig i hans tycke.

Tre gånger ränner tysken pannan i vägg, men slungas i grafven för sitt mandomsstycke.

Tusende döda dela markens säng, hundrade slukas utaf elfvens bölja, splittrade bataljoner i flykt och fläng söka sin blygd i nattens mörker hölja.

„Bra, mina gossar! — ropar herr Helgesen, — Michel skall minnas, tänker jag, den törnen!44

— Häfden också skall minnas den länge än, Fredriksstads kalabalik, och den gamla björnen.EROTISKA MINIATURER. FRIARE- AFUND.

Beständigt vid romanen, förtjusande sirén! i går var det mamsell Bremer, i dag är det fru Carlén.114

O, läs då, läs då heldre uti mitt hjerta en gång! der ock en roman du finner, båd' intressant och lång.

Der har du på hvarje sida blott kärlek och ömma begär, och uti hela intrigen du sjelf hjeltinnan är.

Och om du bara vill hviska ett ord så litet som gryn, den slutar genast med bröllop och glädje högt i skyn! STOR SAK!

Jag vill en flicka med blåa ögon, skall nånsin i tiden jag rätt bli kär; när bort jag stryker de blonda lockar, jag önskar skåda min himmel der.114

Dock ej försmår jag derför de bruna med tusen skalkar i hvarje blick, det ömma rör mig, men vinner dubbelt, om paradt täckt med ett småskälmskt skick.

När på de svarta till slut jag tänker, jag vet ej riktigt hur allt är fatt; mig tjusar jern väl den glöd, som tindrar ur deras svärmiska sydlands-natt.

Stor sak då hvad ögon min flicka eger! jag älskar de bruna, de svarta, de blå; har blott hon i barmen ett trofast hjerta, den först vill ha mig, den skall mig få. SJUKDOM UTAN BOT.

Och alla skall jag ge besked, och alla skall jag bota! en har fått ondt i någon led, en annan i en knota.116

Jag är en rätt försvarlig en bland apotekarsvenner, på mina fem farmakopé'n och min latin jag känner.

Jag flitig står guds långa dag bland kolfvar, glas och koppar, och blandar pulfver, tusen slag, och kokar Printzens droppar.

Jag skänker hälsa åt enhvar, ät höga, som ät låga; men ve! jag likväl hjelp ej har emot min egen plåga!

Af kärleksqval jag platt förgås, jag dömts att grymt förtvina; och sådant botas ej, gudnås, med bröstmos eller kina!

Att tvina dömdes jag och dö, som lof för nordanvinden; det gjorde mig en liten mö med skalken uti kinden! PLÖJARENS SÅNG.

Der står en halmtäckt koja, dernere på klippans brant; hur morgonen vackert målar dess hvita skorstens-kant!118

Der bor min egen flicka, min fästmö ntan flärd, som fröjdar högst mitt hjerta, som är för mig en verld.

Jag har ej fader och moder, ej frände eller vän, som qvarglömd stork jag vandrar en ensam ungersven.

Jag har ej jord och gårdar, jag har ej häst eller ko; den nådige herr länsman, han tog mitt lilla bo.

Men hon, som bor dernere, hon är dock min tillsist, hon är mig mer än lador och silfverskåp förvisst.

För henne vill jag lefva med frisk och munter själ, fast uti svett och möda jag måste gå som en träl.

Hej, raska tag vid plogen! nytt mod, min bruna hand!

Har ingen nöd, fast fåran går genom grus och sand. CASUS BELLI.

Du trotsiga flicka med upptåg och funder förutan all ända, betänk hvad du gör!120

Jag kunde dig skicka ett vredenes dunder, det kunde sig hända, jag toge humör,

jag kunde med Jupiters blixt dig förskräcka . . .

Hur qvickt du snor undan, jag kan dig dock räcka, o, bäfva derför!

Du skälm der med gropar i rosiga kinder, som hjertsorg mig sänder af mångfaldigt slag! allt detta, det ropar på hämnd! och jag binder till armar och händer din odygd en dag.

Din Ljelpare Amor, det lilla guds sjåpet, i vingbenet tar jag och stänger i skåpet; ett kosteligt tag!

Dåraktiga snärta med fladdrande lockar, min ömkan jag skänker din lilla intrig!

Jag härdat mitt hjerta och sönder jag plockar de rosendelänker du ämnat åt mig.

Jag varnat dig, flicka! allvarligt och redligt, och vill du ej freden och te dig beskedligt, nåväl då! så — krig!121

Men krig, jag bedyrar, som du skall förtryta, fast sjelf du begär det,

— krig utan pardon!

När striden först yrar och åskorna ryta, förfärlig, jag svär det, blir då min person.

Jag, vild som en 5?turco“, då hugger och sårar, se’n hjelpa ej böner, ej smek eller tårar och smäktande ton.

Dock — stor sak i harmen och hämnden och striden!

Att ädelt förlåta, är bättre, än så!

Jag hyser i barmen ett hjerta för friden, och hvad kan det båta att bryta den då?

Se här, fast din mine bär en inmarig prägel,

— mitt öppnade famntag, din lilla espiégle! min nåd och en .... nå? ETT FÖRTRÄFFLIGT PARTI.

„Ja, jag är nu en ordnad karl, har tjenst och ett litet stenhus, jag ämnar blifva en stadig man och förändra vitse genus.123

Jag vill till din vänskap mig betro: jag går i giftastankar; du känner den lilla Marie Louise, just der vill jag kasta ankar.

Det är en flicka med konduit, ett riktigt dygdemönster.

Hon sitter så flitig ständigt och jemnt och sömmar vid sitt fönster.

Hon polkar ej, men i kyrkan hon går,

— hon sjunger du, o som en kantor! — och nätta broderier hon syr till asylernas näpna plantor.

Kort sagdt! hon är, min käraste vän, den äkta, sanna qvinnan . . . och vill hon ha mig, vårt bröllop står till jul, om ej dessförinnan/4

Hvad hörer jag, min gamle kamrat?

Du går i Hy mens snara?

Och det är den vackra Marie Louise, som ditt unga vif skall vara?

Hm! . . . Man bör då också aldrig tro, hvad allt der i staden förtäljs om . . . Men säg mig annars, är icke det der den samma lilla mamsell, som . .. ? SOTARENS YISA.

Det är minsann hvarken nöd eller skam, att gä i spisar och sota; jag lefver glad, tar mig ärligt fram, och gud förbjude mig att knota!125

Med guld på byx en och fjäder i hatt

på gatan vandra de store,

men bytte jag med dem för den största skatt,

en narr och stackare jag vore.

Af min gamla mössa är föga qvar, af sot förbränd är min jacka; stor sak! ett hederligt hjerta på karl är hvad heldre jag vet att tacka!

Den lyckan i verlden att bo i slott, det är så lagom en lycka, men detta, det är den skönaste lott, i famn en käresta att trycka.

Jag också fick en! En tös hela dan, och mer än allom blef gifvet!

Hon är som den grannaste tulpan, som en stjelk, du! att ta om lifvet.

Sex dar på veckan från morgon till qväll jag sköter viska och skrapa, och uti sotrör, en rask gesäll, jag klättrar, smidig som en apa.

Från skorstenar hojtar jag glad och kry, och djerft på taken jag springer, men barnen rädas för min svarta hy och rik man pekar åt mig finger.126

Men sjunde dagen jag tvår mig hvit och gör mig skön, som jag tycker; så tar jag på mig en skaplig habit och hatt på hufvudet jag trycker.

Då går jag att söka, med längtansfullt bröst, min flicka i Skinnarviken; wvälkommen!“ klingar den huldas röst, mer skön än turkiska musiken.

En duk hon fäster öfver sin barm

och en om lockarna gula;

och jag tager dess arm inunder min arm,

och så vandra vi ut en smula.

Och sommarsol lyser på blommor och blad så mildt från ljusblåa grunden; till Djurgården vi bege oss åstad att höra foglarna i lunden.

Der vanka i det gröna så troget vi tu och kattfotskransar vi knyta; jag köper en strufva hos en mångelskefru, en halfpart hvar deraf vi bryta.

Vi vanka förtroligt både af och an kring Slättens präktiga ställen, i diket för oss spelar en blind speleman, sen gunga vi i karusellen.127

Men när vi om aftonen skiljas åt, jag får en kyss till betalning, då ville af fröjd jag brista i gråt, och hjertat hoppar som en galning.

Se derför arbetar jag utan knot-, ja, väl för sju, om jag kunde! sex dagar, de äro bara sot, men pura guldet är den sjunde. SKÖNHETENS MAGT.

Jag är och förblifver en kärleksnarr, som mina vänner ofta sagt;

— det hjelper ej att vi gråne! —

Än har jag en sträng på min gitarr, än tjusar mig med magisk magt septembers trånande måne.129

När likt en brokig blombukett jag lägger känslans vackraste ord för min huldinnas fötter, hon slår mig uppå kinden lätt och dansar kring som en förgjord och börjar — knäppa nötter.

Men när derpå, som ofta händt, jag, harmsen utaf hjertans grund, ifrån den sköna hastar, hon öppnar fönstret smått på glänt, för fingret till sin täcka mund och mig en slängkyss kastar.

Hvad skall jag nu af de tvenne tro: den hulda kyssen eller, o ve! de liknöj dt skälmska miner?

För detta tvifvel jag får ej ro; skall jag då vandra alltjemt till spe för vänner och kusiner?

Och vet jag väl hur det kommer till? men alltid vänder jag dock igen till nötterna och till agan!

Vi äro, säge nu hvad man vill, rätt stora tokar, vi herrar och män ! det blir dock slutet af sagan. SUCKAR I DET TYSTA.

I denna mörka fjällskog,

bland brustna klippor, vid skummande elf,

här vill jag dölja med mig sjelf

min tragiska ungdoms-älskog.131

Allt, allt har jag satt till sido och jordisk lycka jag ryggen vändt, ty mig har i evig landsflykt sändt den grymma guden Cupido.

För björk och gran och furu jag ensamt bigtar mitt bittra qval; så går det i jordens jemmerdal och man vet ej sjelf rätt huru!

Mens här, som för tusen dolkar, mitt hjerta blöder i hopplöst ve, hon skämtar i festens stoj kanske och med min rival hon polkar.

Väl ångern en gång kommer, . . . men fåfängt då utur hemsk tartar hon kallar honom, som trognast var bland jordens gentilhommer! SJUNG ÄN EN GÅNG!

0, hvarför sluta, förtjusande mö, den sköna sång, som till cittrans lek så rörande ömt du sjunga förstår, om qvinnokärlek, som ej kan dö, om qvinnotrohet, som aldrig svek, om saknad, som fäller en ärlig tår?133

0, gif mig en kyss och sjung den igen, mens här på balkongen vi sitta, vi två, förtroligt i månljus sommarqväll!

Ej tror jag den sagan som andra män, men dock, dess lögn är så himmelsblå, den gör för en stund min själ så säll.

Jag tror den icke som mången narr, men o, den är vacker som dikt likväl, det ligger i orden en sällsam musik!

Sjung derföre om den och knäpp din gitarr! när du den sjunger, en menlös själ

— hvad mer, om han funne den sannolik?

0 gif mig en kyss, en trefaldt öm, den varmaste låga ditt hjerta tändt, och sjung så visan till strängarnes klang! Ännu en gång vill jag drömma en dröm, den fordom jag hade som ung student, elev af monsieur Florian. VID ERBO.

Ool förgyller slätten, tusen foglar qvittra; slå då glädjens cittra, knäpp då kastanj etten !135

Mö med runda barmen, sommarvarm om kinden, lätt och yr som vinden, o, gif till dans mig armen!

O, kom min brud,

o, kom vid tamburinens glada ljud,

o, kom min brud!

Vin oph sång och tärnor, derpå blott jag tänker, annat allt jag skänker åt de visa hjernor; sin latinska messa fritt må patern stamma, mina böner flamma för dig, min själs prinsessa!

0, hör mig då

och låt en kyss med bifallsordet gå, o, hör mig då! GÖINGEHERDEN SJUNGER.

Der nere djupt i dalens sköt

bland buskar och al vid den rinnande bäck,

der står en liten vattenqvarn

och hamrar sitt täck-täck-täck.137

Der bor en liten möllaretös, så fin en rosenknopp, hon har två blåa ögon, som en gång sett hitopp; se'n dess med sorgset hjerta jag sitter på klippans topp.

O, vore jag den lycklige,

som der finge bygga och der finge bo!

men ve, den fagra tärnan re'n

har gifvit en ann' sin tro.

Och möllan går sin jemna gång der nere i sin dal, och bäcken dansar lustigt och ystert som till bal; och ingen vet

på jorden mitt stilla, mitt tysta qval. TILL DE SKÖNA.

(Ur en poetisk kalender.)

Att skrifva i kalendrar, är ingen liten ära; det är så vackert papper, det är så prydligt band, och det sig händer äfven,—„anch' io son pittore,44 att stundom uti genren jag fuskar litet grand.139

Dock skrefVe jag der icke, om ej jag något visste, som är mitt hjertas glada och tillitsfulla tro: att denna bok skall stanna i vackra rosenfingrar och läsas utaf ögon, der idel himlar bo.

Hvad annat allt jag plitar, det är nu så politiskt, det är för tidningsverlden, dess lif är en minut; och hemligt jag befarar, o ve! jag nästan vet det, att ögonblicket efter är det — en kryddbodstrut.

Men här, i en kalender, jag vet ett bättre öde; här finner skalden vägen till Hebes jungfrubur; och derför, hulda väsen! blott derför, jag bedyrar, ni träffar här, bland andra, också min signatur. VÄRDSHUSVISA.

Cigarren är simpel! — „Den är — hvad behagas en äkta havanna af finaste skörd !a Cigarren är simpel, det måste beklagas, att föga den hedrar sin adliga börd; dock skälet jag känner; —

— „Nu hörom, god' vänner!“

Cigarr utan drufvor är blad rätt och slätt; tillsammans — der har du först riktig „bukett!“141

Chorus:

Cigarr utan Bacchus, ... nå, det hjelps ju lätt; champagne uppå bordet! — Bra dukadt, Lisett!

Champagnen är dålig! — „Den är — hvad behagas? en cliquot af ädlaste fyllning, min bror!44 Champagnen är dålig, det måste beklagas, den sur är som pocker, — förlåt, att jag svor! men skälet jag känner:

— „Nu hörom, god' vänner;44 Champagne utan flickor är måttlig likör och Hebe allena till nektar den gör.

Chorus:

Champagne utan flickor; — nå, å la bonne heure! Lisett, kom och klinga med denna munsjör!

Vår Hebe är bra, men — „Men nu — hvad behagas? en flicka, lik törnros i midsommarstund!44 Vår Hebe är bra, — men det måste beklagas, hon lemnar en tomhet dock än i vår rund; och skälet jag känner:

— „Nu, hörom god' vänner !44

Ar flickan helt ensam, jag sjelf henne tar, har sångmön hon med, blir det litet för hvar.

Chorus:

Ja, sång till pokaln! Du just träffat det har.

Derför ta vi — visan dacapo, min far! EN SKÅNSK "DANSBANA“.

"O, ville du, hjertans-kär! som jag, den dansen aldrig slöte, den skulle räcka till domedag, till evighetens möte."143

Det är med sin tös en bondeknekt af nejdens raskaste svenner; han slår sin stöfvel i golfvet käckt, och armen i sidan spänner.

Det är den solbrända herregårdsdräng, sin mö om midjan han kramar; speleman gnider sin silkessträng, så den både grymtar och jamar.

Så går det kring i hvirflande rund! flickorna skratta och mysa; igenom den friska purpurmund de hvitaste tänder lysa. „MEN MIN GUD DÅ, VIOLETTA!“

wO men, donna Violetta! ..

Ja, guddomlig qvällen är, signor! sjelf en landskapsmålare, med rätta ni vid denna syn förtrollad står . . .145

w0 men, sköna romarflicka! . . .a

Se blott citrus-skogen der, och märk hur förstulet månen söker blicka genom löfvens glesa gallerverk! —

„0 men, ack men, hulda tärna! . . .w

Vid att fästet mörknar till, se der hur ur silfverdimman qvällens stjerna blixtrar fram liksom en solitär!

„0, men hör mig då, donzella! . . ,44

Fånga tusen blommors doft dertill, fånga tysta sorlet af en källa, fånga näktergalens ljufva drill!

„Men min gud då, Violetta! . . ,a

Mätta ögat, andas, njut och lyss! —

„— Men jag menar intet ju af detta,

ack! jag menar blott. . . gif mig en kyss!44TIDS-INTRYCK. VERKLIGHETEN TILL FANTASIEN.

— TV A SANGM ÖK VID SKILJEVÄGEN. -

Farväl! här gränsestenen står för barndomslifvets verld, och nu åt skilda vägar går vår mogna ålders färd.Med luftigt sinne, vingad häl, du himlens rike tar, jag, tidens barn af all min själ, jag blir på jorden qvar.

I fantasiens luftgondol du seglar kring det blå i nyckfull lek förutan mål, som himlens vindar gä; och eolsharpan på din arm, den leker sjelf dervid, en brokig klang! än forsens larm, än turturdufvans frid.

Jag vandrar på den hårda mark

och sjunger för mitt folk

med stämma ljudelig och stark,

idéens bud och tolk;

jag delar menskans lust och sorg

och vid dess sida går

på karnavalens glada torg,

i nödens tysta vrår.

Af tempel och af granna slott din verld du trollar full, med väggarna af skyar blott och tak af månskensgull;151

och väsen utaf blomsterdoft och morgonrodnans glans, de sväfva der på högan loft i fantomistisk dans.

Jag trifs ej i din trolldoms-ring,

i evigt drömmeri,

med ögat vill jag se mig kring,

med handen gripa i;

för menskor jag på jorden här

ett Gimle bygga vill,

och sången blott mitt verktyg är,

min murarslef dertill.

Och när med handfast ord en dag

jag denna verld har byggt,

der frihet, lycka, rätt och lag

må kunna lefva tryggt,

då kan jag söka utan skarn

i drömmens rike dig

och visa verkligheten fram:

?5se här — min dikt för mig!“ YID TROLLHÄTTAN.

Hafvet det väldiga, vilda och brusande, ofta jag dock ifrån strandbacken såg sträckt uti hvila och knappast sig krusande, solande makligt sin tröttade våg.153

Vinden, den trotsiga, Asa-förnekande, tre dagar rasar, men rasar dock ut, — ändrar sin hug och, förälskad och smekande, vällustigt domnar bland rosor till slut.

Fjell-katarakten, den fradgande, skummande, aldrig sig hvilar och aldrig hör opp, tröttnande aldrig och aldrig förstummande, saktande aldrig sitt eviga lopp!

Så genom sekler det rör sig, det mägtiga verldslifvet, nyföddt alltjemt af sig sjelf, Sanningens alpflod, den stolta, den präktiga, Frihetens friska, den kungliga elf. VÅRT STATSSKEPP.

1848.

Hur länge drömde vid stranden ej, förtöjd vid sin gamla kabel, du svenska folk, din tröga galej, dock fordom reputabel?155

Andra kryssade modigt opp att pröfva våg och väder, stolt med vajande flagg på topp!

(så gjorde ock våra fäder!)

Men vi på medvind väntade jemnt inom ständigt samma diktaler, och lappade våra segel på skämt, ... försigtiga amiraler!

Så kom der omsider den väntade vind; den sträcker vimpelns tunga, den flägtar hälsa kring folkens kind. och fyller tidens lunga.

Och se, der ilar med säker gång re’n mer än en förbi oss, ombord är frihet och mod och säng, och man vinkar åt oss „Adios!44

Men vi, — vi ligga i hamnen än och vinda långsamt vårt ankar ....

Vi äro så hjertans kloka män och hvälfva så djupa tankar! TILL DE UNGA.

Evigt i hörnet af fädernehärden sömnigt vid gammaldags-sagor att nicka, dömdes dig ej, medan ung är din blod; ut i den fria, den vexlande verlden,157

stormarnas friskare luft till att dricka, sinnet att vädra och härda ditt mod!

Ständigt de trampade vägar att vandra, blott till det samma evinnerligt leder, andens en ålderdomskrämpa är det; du, att i vildmarken rödja dig andra, innan din flygtiga vårsol går neder, fatta din yxa och våga ett fjät!

Klättra omkring uti vetandets alper!

Många förborgade fruktbara parker finner du der bakom skrefvornas snar, och från de manligt bekämpade stalper ständigt, till lön, öfver skogar och marker friare, nyare utsigt du har.

Hissa ditt segel och skjut ifrån stranden, tankens omätliga verldshaf att plöja! kasta dig ut uppå vinst och förlust!

Endast den fega och hopkrympta anden älskar i storm vid sitt ankar att dröja, följa i stiltje med åran sin kust.

Nya, förvånande arkipelager

här sina skatter för dig skola tömma;

plocka den gyldene frukten och njut!

För en Columbus, hvarthän han ock drager, okända land bakom synkretsen drömma, eviga sanningar, dolda förut.158

Vet att för dig sina önskningar sända väntande skaror och följa din banas vexlande öden med orolig själ!

Ty hvad som stort skall för seklerna hända, hvad genialiskt skall verkas och danas, blott från de unga det kommer likväl. LYCKA TILL, DANNEBKOG!

Vid tidningen om bataljen vid Flensborg, i april 1848.

Rätt så, J danska gossar! framåt, du krigare segersäll! hvart skott din reffel lossar, ger eko i Nordens fjäll.160

Åt äppeltysken en smula försvarligt nordmannastål och en ärligt måttad kula åt svekets hufvudskål!

Som far din, gamle berserken, hugg in, ung Holger, med säker hand! försvara så utanverken för Nordens gamla land!

Den striden som ingen annan är ärofull och god; derför ej moln på pannan, men sång och lustigt mod!

Vid hornens smattrande toner du käcka jägarkedja framåt! hurrah för de mörka kanoner med sin domsbasuna-låt! hurrah för de tappra garder, för sjöman djerf och rask! hurrah för de danska kokarder på bondehatt eller kask! DE TRENNE SKALDERNA.

Uti parkens mystiskt sköna halfdag, under täta, doftande jasminer, trenne improvisatörer sitta, sjungande till sina mandoliner.162

Rundtorn i de blommande boskéer, kring de spelande och svala brunnar, lyssna damer, lyssna kavaljerer, fångande hvart ord från deras munnar.

Och i stolta ordalag den första sjunger prunkande om svärdets ära, riddarlifvets äfventyr och bragder, näfverättens grannt förgyllda lära.

Han om jagtens nöjen ståtligt qväder, om tornering och om gamla fanor, och från Noaks ark och syndafloden kallar fram de mögelhölj da anor.

Och de guldsporrfagra kavaljerer föra handen smakfullt käckt till sidan, och i hänryckt mod den fina värjan halfvägs blotta utur sammetsskidan.

Men en tolfårs Nimrod i förtjusning tar en hägerplym utur baretten och i sångarns mössa egenhändigt fäster den till lön för canzonetten.

Och den andra skalden af de trenne till de skönas lof hörs sångmön mana, varmt han skildrar qvinnoögats trollspråk och de ljufva läppars segervana;163

och hur kärleken tyranniskt herrskat alltfrån Paris' tid till lands och vatten, och hur älskarn vågar lif och lemmar för en hemlig kyss i månskensnatten.

Och de hulda fröknarna i kretsen sänka sina vackra ögon alla, plocka tankspriddt en viol i gräset, låta den i stycken åter falla.

Och från slottsbalkongen ofvanföre tittar fram förförisk en Armida; högvälboren, utaf guld och perlor och juvelers mängd hon strålar vida.

Blygsamt rodnande, hon från sin midja hastigt rosenröda skärpet smyger, och för madrigaln till sångarns fötter öfver balustraden ned det flyger.

Nu den tredje. Han entusiastiskt sjunger frihetskamp och barrikader, och en ära, ädlare än bördens, och ett mod för annat än parader.

Och han målar nya tiders taflor, hur förtrycket sjelf skall slås i bojor, men det sannas lag till verldens lycka skifta

rättvist mellan slott och kojor.164

Då på en gång far ett gny af vrede genom de förnämas granna skara, och ett hånskratt tvingar pöbelskalden ätt för andra öron slutet spara.

Men en fattig qvinna med sitt dibarn, snart af svält och elände förgången, har vid parkens gallerport förstulet lyssnat till den manligt djerfva sången.

Ensam hon begriper den och stannar qvar till den förskjutna skaldens möte ; utan ord, men med en tår i ögat, trycker hon hans hand intill sitt sköte. VID UNGERNS FALL.

Augusti 1849.

En bubbla åter, som med vinden for! en skingrad villa och ett vingklippt hopp Förbi med ens, som när orkanens klor slita det stolta seglet från dess topp!166

Kosacken andas, och med rödsprängd blick han smilar åt sitt nya offerlam; och ur sitt gömsle åter Metternich sticker begärligt re'n sin räftass fram.

Europas unga genius än en gång får böja nacken under ödets ok, och, hälsad nyss af segerns morgonsång, framtiden åter höljs i sorgens dok ....

När skall härnäst ett under ske igen och tiden resa sig mer stark, än förr, och kalla kring sig sina trogna män, spränga för friheten dess fängseldörr?

Se Frankrike i solen ligger sträckt och snarkar så det hörs kring verldens hörn! Och England bläddrar i sin räkneknekt; himmel, för all del stör ej herr grossörn!

Och Tyskland är liksom en landsbykrog, der fulla drängar slåss med tomma krus; och Norden — har af fordna bragder nog, röker i lugn sin pipa inomhus ....

„Det går tillbaka!“ — Nej, det går framåt, det går ändå framåt, hvadheldst der sker.

Ej stannar solen på sin höga stråt, fast för en stund hon går i skyar ner. ANDRA TONER.

Der går en lexa från fordom dags bland konstens höga patroner om diktens superfina natur och olympiska relationer.168

Fru Poesia, sä fin och rar, hon sitter i gudarnes kretsar, jemnt med en tulpan, likt hjerterdame, mellan tvenne fingerspetsar.

På det sjelfbehagligas ejderdun hon af lutter sällhet hickar och med ett trefligt fullmånsporträtt hon fromt öfver verlden blickar.

Det är en oskuld från topp till tå med edukation af en fröken, hon lefver af lutter ambrosia från de himmelska gästabuds-köken.

Godt! jag den sångmön känner rätt väl, men jag känner också en annan, en sånggudinna med sköld på arm och med allvar måladt på pannan.

Hon står i de lyssnande folkens midt och sitt stolta qväde qväder, en annan visa, än månskensglam och det eviga prestmunväder.

Hon sitter icke derofvanom

bland idel englar så nobel,

men går genom verlden borgerligt fram

förutan purpur och sobel.Och dock i hennes stämma det boren väldig guddoms-ande, den talar som storm, som blixt deri slär, så det spörjes i allo iande. „DEN STRIDEN JAG ÄLSKAR!"

„Uch hör du, fader, hur silfvergäll trumpeten smattrar med krigisk skräll igenom den vilda lunden?

Helt säkert ståndar en blodig fejd derneri dalens ensliga nejd i gryende morgonstunden?Du sjelf, min fader, är gammal och blind, och skägget växer grått kring din kind, och senan sin tjenst dig nekar; men jag är yngling, min blod är varm, jag tar din trogna musköt på min arm och ilar till krigets lekar.44

— Min son! väl hör jag fjerran ifrån trumpetens skräll och trummornas dån, men sakta, du ungmod, sakta!

Kanske, att blott mellan skål och vägg två kungar beslutat för påfvens skägg hvarandras trälar att slagta! . . .

„ Allt närmare kommer stridens tumult, det låter så sällsamt tjusningsfullt, hur gerna jag der ville vara, hur längtar min själ att pröfva en dust och möta med hurtig ungdomslust en mörkögdt hotande fara!

Och gynnar mig lyckan, som öfverste minst

jag kommer tillbaka med ståtlig vinst

af gyldene epåletter,

och ärans krona af lagergrönt,

ett segerbyte så stolt och skönt,

på fader mins lockar jag sätter.44

— Min son, låt vara vapen och strid! hvad vinna vi slutligt, vi arme, dervid? ett ok emot ett annat!Och äran? ... o, känner du väl dess halt? ett skal, en dunstbild, och dermed allt! mitt ord är: ve och förbannad t!

„Men lyssna, fader! . . . hvad är det jag hör? förnimmer jag ej en krigare-kör så eldigt ur djupen stiga?

— „Vaker upp, vaker upp, kring skog och dal! se, friheten gryr! hör hanen gal!

framåt mot tyrannernas liga!44 —

O, min far! hvilka flammor i denna säng! halft hymn, halft härskri, på samma gäng den modig och vemodig klingar!

Jag måste med på den tappra färd! välsigna mig, fader, och gif mig ett svärd! min ande rör sina vingar/4

— Rätt så, min son ! jag ditt hjerta först&r, den striden jag älskar, den saken är vår, det krigsropet gäller oss alla.

För frihetens seger mot döden att gå, är ädelt och stort, och stort är ocksä för friheten modigt att falla.

Tag ner ifrån väggen mitt gamla gevär! det är mig en trofast vän, en kär, och segersäll tillika!

Ett godt mätt krut och ett ärligt lod, se’n säkert öga och oförskräckt mod! och lyckan skall ej dig svika.173

Nu gack med gudi, son af min själ! det är kanhända vårt sista farväl, dock ... ej må vårt öde vi klandra! blott frihetens träd beskugga vår graf och fosterjorden ej mer bär en slaf, stor sak med allt det andra! ALLT LÄNGRE FRAMÅT!

Att våga tänka tanken ut, det är det svåra, är det stora, att ej på vägen sig sjelf förlora, att icke stanna förrän vid slut.175

Men halfgjordt verk är dåligt gjordt och halftänkt tanke bygger på sanden; gif akt! för den manliga, friska anden är blott det hela ett sannt och stort.

Den som vill äran att vara fri, en värdig son af den nya tiden, får icke svigta i halfva striden, och blott ett whalt!a är förräderi

I tankens verld, som i lif och stat, hugg djerft dig igenom, du unga garde! kring fjäll och dalar ditt fältrop varde: allt längre framåt! du krigskamrat! YID BELLMANSBYSTEN.

Du höga sångarebild med den vises mund, med snillets drag i den gröna bronzen gjutna står ännu du fridlyst i din vigda lund och kommer man ännu hit någon aftonstund att minnas dig, du jette ur det förflutna?177

Har bigotteriet ej äfven här gått fram och i sin bildstorm störtat i grus belätet?

Har ej konventikel-moraFn så sedesam,

har ingen polis, dess .dygdiga hjelpmadam,

för längese’n dömt>£ig från äa?an* från majestätet?44

Nej! Du -står der lugn ock döf för ufvarnas låt, med leende miiie, i din sångmös fordna Eden, du känner icke den nya tidens försåt, du hör ej all denna fromma söndagsgråt,

— vi dödlige höra den jemmern, vi, och se den!

O, huru förändrad t, store Carl Michaél! är icke ditt Sverge nu mot i dina dagar?

Då gästade gudarne än i Bauds’ tjäll

och solen fick lof att skina kring dal och fjäll

och skämtet att le, för båd’ prester och kyrkolagar.

Trots tidens trångmål var dock ett lustigt lif och kry var andan och alla voro unga; på morgonens bryderi och dagens kif kom aftonen med olympiska tidsfördrif, med drufvor om ännet och med sångens tunga.

Nu, nu hur hafver ej mycket ändrat natur! af „Nordens fransman44 har blifvit en ångerns snöping, som pjunkar i gamla mamsellers jungfrubur, en fattig sate, som ligger i vattenkur, för arfsyndens reumatismus, i Söderköping.

12178

Der, hvarest du sjöng i mägtiga toner ut det menskligas dityramber och lifvets löje, der är det nu pjunk och ängslan förutan slut, det halfva landet blir snart ett Herrenhut och litanior vårt enda sällskapsnöje.

För gammaldags sundt förnuft och lefnadsmod har kommit den mystiskt skumma nytrappismen, med dygder efter engelsk patent-metod, med känslor af galvanism, med grodans blod, det smilande hatet, den läspande fanatismen.

Men du står hög, som förr, i din vigda lund, en saga från friskare svenska lynnens aera, åt dagens dårar du ler med den vises mund, och någon pilgrim kommer en aftonstund att le med dig medan narrarna lamentera.
VEXANDE SKOG.

(Impromptu, en sommarqväll vid Örebro 1850)

Vi voro tillsammans en aftonstund

i det nordiskt fryntliga gröna,

en handfull män af ett fast förbund,

med varma syften på ärlig grund,

för framtidens sak, den fosterländska, sköna.180

Der stod ibland oss en grånande man,

med ynglingens hopp i ögat,

en friskare själ man sällan fann,

sällan en kämpe så god som han,

fast brokiga skiften öfver hans hjessa snögat.

„Hur underbart,44 — så föll hans tal, —

„allt vexer, slår ut i tiden!

Som telning jag sett denna midsommarssal

af lind och björk, af hägg och al;

det är som en dag blott vore se’n dess förliden.44

„Och nu den redan sin hjessa opp i mognad fägring höjer, och foglarna sjunga på gren och i topp, men under i skuggan mång’ blomsterknopp doftar så skönt och vandrarns blick förnöjer!44

Så är det. Det är det inres magt,

det sannas; det är lagen:

det ädla, hvars frö man redligt lagt,

skall spira upp i styrka och prakt,

hur solsken och storm än vexla under dagen. HANDLING.

„ldéera i går, idéer i dag, hvartheldst med sin fot man träder! idéer af tusen förträffliga slag, ett ordensförbund, en areopag i himlens fyra väder!182

Vär tid är idéernas lyckliga tid,

— så talar man helt andäktigt, — nu kunna vi sitta i kostelig frid och blott se på hur i andlig strid allt går af sig sjelf helt präktigt! . . .

I rådsaln nu och de högas gemak idéerna värna nationen; med fickorna fulla båd’ framme och bak af femspalts-artiklar, de föra vår sak med kraft inför sjelfva tronen.

Idéer, ja väl! men i handskar och frack de skrämma ej bispen och knapen . . . de mägtige vända sig spotskt på sin klack och skratta åt hela det tappra snack och åt allt det pappersvapen.

Men binder idéen svärd vid länd och lägger musköten till öga, med handen säker och hanen spänd, och blicken en gång af allvar tänd, d å falla de stolta till föga . . .

Att något och manligt tala är väl, men mer är att handla mycket; och detta må skrifvas i folkens själ, hvarheldst de trampas med trotsig häl ännu utaf förtrycket. BRODERHÄLSNING.

(Vid Skandinaviska Folkmötet i Helsingborg 1858.)

Skönt i skog och skönt kring rika slätter sommarn sprider fröjd och mod och lust, solen dröjer qvar i långa nätter, sydländskt brinner dagen pä vår kust.184

Så i dessa timmar — o, de vandra, o, de ila bort som salig blund! — nord och söder famna ömt hvarandra här vid azurblåa Öresund.

Mera rik likväl, än sommarn sänder ljus och värma öfver haf och jord, vänskap mellan återfunna fränder fyller med sin eld den vida Nord; och när julisoln, hur stolt den glöder, hur den länge dröjer, dock går ner, vi i vårt förbunds ^Skjeersommer,44 bröder! känna, tälja inga nätter mer.

Trefaldt hell i sommarns fagra sköte vänner, Er! från bortom skog och sund, hell vårt fria fosterbrödramöte, nordiskt folkething i grönan lund!

Hell hvad allt oss Nordens folk förbinder, hell den tanka, som vår framtid är, hell den magt, som bryter berg och hinder, viljans magt, som högt sin fana bär! SULITELMA.

1861.

Fjällar och bråddjup, . . . snö, som allt betäcker, eviga isar, hvart mitt öga vänds . . . grå horizonter, dit knappast tanken räcker, . . . ödsliga, vilda rymder utan gräns!186

Tystnad och död! ... En stenförvandlad drapa, en sedan forntid frusen Eddadikt!

Tankar, sublima som blott natur’n kan skapa, höga, men stumma som en skrinlagd bigt.

Här utaf lifvets tusende ljud och röster knappt du förnimmer ett enda fjerran gny; stormen du endast hör mellan

vester och öster, thordönet blott, som mumlar ur sommarsky.

Inga bevingade skarors sånger prisa morgonen, då hon vaknar rosig och skön; knappast en sparf, som qvittrar sin tiggarvisa, medan han hackar i mossan mellan snön!

Inga skogar, som högt sina kronor lyfta, hviska i vinden sin svärmiska romans; ensam en fjellbjörk hänglar vid en klyfta, ängslig, förknuten, skygg för dagens glans.

Nere i djupet mellan branta stränder frustar en bergsström, kastande högt sitt skum, men som ett ordsvall inom slutna tänder mullrar dess stämma hän i det vida rum.

Ej, hur du lyssnar, skärpande hörselns styrka, hör du en hammares slag, en yxas fall, icke en klockton från någon ijerran kyrka, icke en vandrande renhjords bjellre-skall.187

Endast tystnad och död! . . . Det är som jag vore utanför verlden ställd, ur lifvet ryckt, som om förintelsens kalla ande fore kring om mig, isande allt uti sin flygt.

Och af en svindel gripen, i det jag tycker liksom försvunne under mig jordens klot, krampaktigt om min isstaf handen jag trycker, och uti isen spänner sig hårdt min fot... .

Dä på en gång! En sommarvind från sunnan smeker min kind och väcker mitt mod och hopp, blåser, som i ett nu, hvar skytapp undan, löser i lätta dunster töcknen opp!

Plötsligt är solens prakt öfver taflan gjuten ....

— strålande sol, förtrollare underbar! hur med ditt ögas vink du i minuten gör till ett feeri hvad en öken var!

Snöfälten gnistra af tusentals demanter, silfverbiank ligger hvarje isplatå, tornande sig på alla håll och kanter, fjällarnas toppar glöda mot himlens blå.

Genom den klarnande luften det fjerran vida träder i skarpa konturer fram till slut; tiomils väg for ögat åt hvarje sida landskapet breder sina armar ut.188

Här dessa dalar, sä långt du i öster kan följa, . . det är det gamla svenska fornjothaland!

Här denna kust i vester och denna bölja, . . . Vesterhafvet, som sköljer den norska strand!

Tvenne länder i blicken jag här förenar, begge omslutna af samma himlabryn; tvenne riken med stränga rågångsstenar, dock för min tanke ett, som för min syn.

Tvenne folk, men med samma norrsena tunga, samma saga och samma ättartal, samma skogar, der samma foglar sjunga, samma elfvor, som hålla på ängen bal!

Samma hyddor i dalen, af timrad fura, hem för ett manligt allvar, som fast och käckt trotsar sin ovän, hvar han heldst må lura, brottas med sjelfva ödet oförskräckt!

Samma gästfria, om än arma, bygder, vinkande ett välkommen ur hvarje dörr, mosstäckta tak, derunder gammaldags dygder bygga ännu sina fogelbon som förr!

Samma malmsprängda berg, der ur djupa schakter flitens hacka arbetar upp sin skatt, samma elfvar med skummande katarakter, forsar, der qvarnen hamrar dag och natt!189

Tvenne folk, men med frändskapens drag och tycke,

ättlingar begge af samma urgamla stam,

mör med Idunas blåa ögons smycke,

män med en blick, der berserken lyser fram!

Tvenne hemman, af hvar sin bror bebodda, hemman på skogen! men skogen den är en; tvenne hälfter i fjellen sammangrodda, vuxna tilhopa med knotor af jern och sten!

Rundt häromkring, åt hvilken kant vi blicke, är blott en enda gemensam fosterjord; söndringen, allt det lilla, här

märker du icke, endast det stora: den gamla, höga Nord.

Du, när ditt öra såras af dvergakifvet, när utaf stundens missljud störes ditt hopp, stig på de fria höjderna af lifvet, stig på din tankes Sulitelma opp!MEDALJONGER. ESAIAS TEGNÉR. (Nov. 1846.)

Sä är den harpan tystnad, så är förstummad den sång, som tjusade ung och gammal med sin nya ton engång!

13194

Der går en sorglig hviskning kring Nordens dalar och fjell:

„Död är den store mästarn,

Frithiofs minestrel!“

Det dystra budskap flyger, likt Odins svarta korp, kring Nordens slott och borgar och kring fattigmans torp; och samma känsla talar från hydda och från borg:

„En väldig ande är gången, fosterjorden har sorg.u

Men längre bort och längre den tidning sträcker sitt tåg, öfver slätter och öfver alper och öfver hundramila våg.

Och verlden skall märka det lilla:

— förunderligt nog! — att i en vrå af Thule en sångare dog . . .

Ja, mellan några lundar vid en liten insjö-vik der ligger i Götalands sköte en stad på minnen rik;195

i dessa ensliga ängder Linnseus fordomdags har funnit sin första blomma, plockat sitt första ax.

Här under gröna kullen, i dessa lundars skygd, hvilar nu diktarkungen i fridens tysta bygd.

Och nejdens arma Flora, Linnsei barndomsvän, har knapt för den nya grafven en höstros igen.

Men öfver den vida verlden hos bonde, herre och klerk, der står en bok pä hyllan, ett kostligt skaldeverk; i guldbokstäfver på permen Frithiofs namn man ser, och der, i detta, han lefver, Esaias Tegnér. DUSE. LAGERBJELKE. CEDERSTRÖM. (Juli 1849.)

An spirar stundom opp i stormens lek ur Sverges stengrund någon kärnfrisk ek bland tidens dverglikt krumpna drifhusvexter An sker en handling, värdig svenske män, hur fegheten och liknöjdheten än predika sina bleka gubbhustexter.197

Det lefver i den jord, vi trampa på, i dessa vindar, som från fjellen gå, en kraft, en flägt af gammal asadyrkan; den stärker nerverna i mannens håg, den härdar, ammar upp till vikingståg, och spänner vingar på den unga styrkan.

Vid Fredericia stod nyss en dust, en ärlig gammaldags, af hjerta,ns lust, mot våldets eldgap, svekets barriérer; inunder Dannebrog, i rök och dam, der voro de, af göta-lejons stam ej en, men tjugo, ärans vol ont är er.

Der voro de uti de främsta led, som det var fädernas den goda sed, med blixt i ögat och med blixt i handen. De gingo redligt fram så långt det bar, de gjorde stolt hvad deras dagsverk var: de stridde, — tills de dignade på stranden.

Att slåss som de, är ärans högsta glans, att dö som de, det är en vunnen krans af evigt grönt i häfdens tempelgårdar; det är ett minne, som står friskt och nytt ännu när tiderna deröfver flytt och mossan växer öfver våra vårdar. CHRISTOPHER v. PLÅTEN. (.1849.)

En man af ära, detta är det ena; det var han, strängt, omuteligt som få.

En man af mod, med kärna och med sena, det är det andra; han var det också.199

Hans karakter var icke som stuckaten, grannt damascerad för en galadag; ett slagsvärd, detta var Christopher Platen, men det var stål deri af ärligt slag.

Han var af dem, som le åt ordet fara, som, hvart det bär, gå endast framåt käckt; med måttad blixt, mot tiodubbel

skara han skulle sporrat springarn oförskräckt.

Med snillets ljusa stjernskott ej han blänkte, hans skola verlden var, rättfram hans själ; men om ej boklärdt, ridderligt han tänkte, och ridderligt han handlade jern väl.

En typ af äkta nordiskt kämpasinne, hans bild skall lefvande bestå dertör, och han skall bo i vapenbröders minne, kamraten „sans reproche,“ hussarn „sans peur.“ ANDERS LINDEBERG.

(December 1849.)

ö& skall jag äfven sjunga öfver Dig en enkel sång,

du gamle stridsman uti tidens krig,

min vapenbroder under samma tält en gång!201

Hur stunden än bedömde löst din färd, du var likväl,

hvad ej hvar torfva fostrar i vår verld, en kraftig vilja, eldigt hjerta, manlig själ.

Du djerfdes det att kasta ut ett ord

af jernmalms-halt,

den gång ännu titanerne i Nord

Olympen stormade med endast — attiskt salt!

Du var det, som när stormen slet itu ditt segel se’n,

stod vid idéens seger glad ännu,

knöt samman stumparna och började igen!

Var du ett snille? var du ej? stor sak!

Ett vet jag visst,

att månget riksgeni med bång och brak ej skapade hvad du. Det är dock profvet sist.

Du stod alltjemt i frihetens legion med heder qvar, en god artillerist vid din kanon, fast ej manövern alltid utan gåtor var!

Och aktad satt du uti konstens lag, de vittres krets;

en sångmö ifrån „Smakensa sommardag med hulda fingrar skurit sjelf din pennas spets.202

. . . Nu är du borta! Sä den gamla stam snart hemåt går;

men nya, yngre leder rycka fram

med samma härskri, samma färger, samma spår.

Och hvem som verket genomför till slut med hög bedrift,

han skall triumfens fana veckla ut

och sänka den med aktning äfven vid din grift. J. F. MUNTHE.

(Helsingborg 1850.)

En simpel borgare! Det är det hela.

En handtverksman med sträfsam håg och id, en rättfram, modig, i en verld och tid, den flärden, pjunket sinsemellan dela!204

Han var en god plebej ur folkets leder, frän dessa undangömda, små qvarter, der mången dygd bor inom vägg af ler, och under låga bjelkar mycken heder.

Att i sin ålders kraft från barn och maka han föll, som frukten i en plötslig storm, det icke ändrar verldens gifna form, ej rycker händelsernas hjul tillbaka.

Det märkes ej i höghetens salonger, ej lyckans fröjd i rik mans hus det stör, det är en suck, som öfverröstad dör för festernas cymbaler, sommarns sånger.

Dock! denna bår skall äfven ha sin ära, sin saknad, sina tårar, sin cypress; och hedersvakt, så god, sä stor som dess, får mången ståtlig herres graf umbära.

Ty folkets känsla djupa rötter skjuter, det glömmer ej sin vänskap på en natt, och, arm på guld, det aktar som sin skatt hvar man af kärna, som dess krets omsluter.

Han var en sådan; glad i blick och sinne, med senig vilja, som med senig arm.

Så bar sitt värde han inom sin barm, så lefver ock på dödan mull hans minne. THORE PETRÉ.

(1853.)

En man af handling, vilja, kraft och sena, i främsta ledet länge främst han stod; stod ofta mot en legio helt allena, och segern krönte dock hans djerfva mod.206

När på allherjarthinget han sig höjde, då lyssnade nationen som en man; hans sätt var hårdhändt, bröt hvad ej det böjde, men friheten hvar gång en fotsbredd vann.

När speljaktsmessigt meningarna krängde för stundens vindkast, hans, i gången fast, likt skepp af eke, genom vågen sprängde, med öfvertygelsernas tackjerns-last.

Sträng i sin räfst, omöjlig till att rubba, otröttlig, seg som guld i sin idrott, trygg vid sin rätt, han förde stolt sin klubba i Sanningens konstitutionsutskott.

Hans storhet var att vara trogen tiden, att icke släppa svärdet ur sin hand, att tro på slutlig seger efter striden och på en framtid för sitt fosterland.

Få egde Sverge, det alltfårre eger, att värdigt ställa vid hans sida fram; „hewasaman!a som Shakespeares Hamlet säger, Han var en man; se der hans lifs program! S. M, SUNNERDAHL.

(1854.)

Hvila i fred, der du uti jorden gömmes, hvila välsignad, du redlige, i din grift! mycket i morgon är dunst, som i dag berömmes, mycket, för stunden kärt, öfver natten glömmes, dig skall man minnas och ditt lifs bedrift.208

Dig skall man ännu länge, o länge minnas, som man dig vördat, medan du än var vår, man utaf sofrad ära, som få blott finnas, skapad att vinna, hvad här bäst kan vinnas: kärlek, en medborgarkrona och en tår!

Verlden, så rik på mångfald och på under, är dock så arm på dygdernas reda gull; derför, som vindens suck i vissnande lunder, klagar vår själ i dessa afskedsstunder, då der en man, som du, läggs i sin mull.

Gammaldags heder var din lefnads lära, nordmanna redbarhet din handlings lag, arbetet, flitens idrott, var din ära, lyckan du tvang, för stolt att dess gunst begära, och genom mödor vann du ditt riddarslag.

Menniskokärlek var ditt väsens kärna; vänsäll, du alltid först ditt handslag bjöd; och under Nordens vidtkringblickande stjerna fanns icke boning byggd, hvars dörr mer gerna öppnade sig, än din, i lust och nöd.

Derför stå också nu i sorg försänkte, mången, hvars djupaste känsla ej verlden ser, alla, som njutit godt af hvad först du tänkte, alla, dem du ditt hjertas håfvor skänkte, alla, som känt dig; hvad behöfs det mer? BÉRANGER.

(1857.)

Det var häromdagen i Paris en sällsynt, en oerhörd sorgefest, det tillgick på stort, på kejserligt vis, och hela staden var bjuden till gäst.210

En hel armé med blanka gevär, hundradetusen morska män, höll vägen besatt, och här och der en artilleripark

ifrån Vincennes!

Och adjutanter i flygande fart galopperade gatorna upp och ned, vid tillfällen af betydande art det är så „å dragande kall“ deras sed.

De hade order att dela ut, rapporter att bringa till Pål och Per; man skulle nästan sig tänkt till slut midt in i en brinnande affär.

Kort! det var en fest, högst magnifik, med stor militärisk exteriör, och sällan till jorden fördes ett lik med mera éclat och sann honnör.

Och han som begrofs? en namnkunnighet, som fört till segrar en fransk armé? nej ! — endast en gammal fattig poet; hans namn var helt enkelt „herr Béranger.a

I all sin dag han ej annat gjort, än några visor, korta och små; det hela rymmer just icke stort, det är ett oktafband eller två.211

Men när han qvad och i hvad han qvad, var Frankrikes själ och fransk esprit, var fosterlandskärlek i hvarje rad och frihetens stolta poesi.

Och hvad han sjöng af sitt hjertas lust, sjöng Frankrike efter med munter ton, och så han förde till mången dust ej blott legioner, men en — nation.

Och agade han hvad uselt var, det föll ej som slagsvärd tungt och bredt, men det var satir, som hårfint tar, och lejonet vred sig för myggans bett!

Så höll han de mägtige i sin hand, så skrämde han ulfvar och pantherdjur, så närde han frihetens heliga brand, med — blott några visor, säg mig hur!

Se, detta är sångens eviga magt, när den &r en äkta, djup och sann, när der i dess enkla ton är lagdt hvad ett folk sig hviskar man till man.

När det är ett tidehvarfs själ deri, som bryter ut i en frisk refrain, när det är det ädlas ironi, som stämmer den veka lyrans sträng!212

Och mästaren då, — poeten, han, som sjunger ej mer, som dog igår, han blifver jordad som ingen ann1 med ett sörjande folk omkring sin bår.

Men också då vid hans sista färd stå der hundradetusen man på vakt, allt till hans ära, — den var han värd, och — med skarpa patroner, så är det sagdt. C. W. BERGMAN.

(1857.)

J?rid med ditt minne, du sträfvande, ädla ande! Frid öfver grafven, der stoftet nu sänkes i!

Ej i min sång sig en ängslig klagan blande friheten sökte du, fånge! nu är du fri.214

Död i naturens moderligt varma sköte, död under foglarnas sång en sommarqväll, slocknad som dagen vid aftonstjernans möte,

o hvilken död, hur stilla och skön och säll!

Slocknad i slutna kretsen af trogna vänner, slocknad i kärlekens, ungdomens, skönhetens famn! Dikten en huldare, vänare död ej känner; slumra det är i en frid af onämndt namn.

Timman var slagen. Han hade sitt dagsverk slutat; hvar hafver sitt i denna mödornas verld.

Hans var ej långt, — re’n länge till ro han lutat, — men det var godt och ärligt och utan flärd.

Grufarbetare du i häfdens schakter, nu går din gång i dagen, vid och ljus! och det förborgades hemlighetsfulla trakter ligga för dig som ett öppnadt helgedomshus.

Nu är du hemma först, du sökande ande! redliga hjerta med nordiskt sinne i!

Derför i sången ej ängslig klagan sig blande! frihet du ville; triumf, nu är du fri! CARL ADOLF AGARDH.

(1859.)

Låt bispen hvila i sitt grafkapell med kräklan och i gyllentygs-ornaten!

Hans dag var icke kort. En gång blir qväll, en gång, om också sent, kring Nordens fjäll det faller sommarnatt; då slumre säll, den dagens gerning gjort! Frid med prelaten217

Men lefve, lefve tankens riddersman!

Han, forskarn med det evigt unga snille,

som — livar han sökte — nja malmstreck fann,

som ständigt nya. dubbla lagrar vann,

när för de fleste redan en gick an,

och ändå ständigt nya bragder ville!

Men lefve han, hvars rastlösa bedrift

i , skilda sferer gick med samma ära,

han, lika glödande i tal och skrift,

han, som — en ny Linné ur öppnad grift —

tog Floras rike till sitt biskopsstift,

förr’n också han en kåpa skulle bära!

Men lefve han, som — mägtig i sitt ord, idéens svärmare på talarstolen — var i kalkylen, vid sitt arbetsbord, den djupa tänkaren som få i Nord, men framförallt — som var, o fosterjord! din son som ingen bättre under solen!

Vid dig han hängde med sin ungdoms håg, vid dig i mannens, gubbens alla öden; sin bästa heder uti din han såg, hans lyckas skatt uti din lycka låg, för dig han drog i strid och härnadståg och han var svensk i lifvet och i döden.218

Derför han lefver, midt uti vår rund, ej Carlstad-bispen, men den svenske anden! Och medan blommorna i nordisk lund hans namn sig hviska, skall af hjertats grund det ljuda högt i svenske mäns förbund och echot föra det kring Nordanlanden. TRUMSLAGAREN PIERRL

(Helsingborg 1859.)

Han ock en gång var ung och tjugu år, med eld i bloden, sydländsk frihetsanda, med brusande idéer, allahanda, inunder rikt och yfvigt, korpsvart hår.219

Ett halft århundrade och mer se’n dess med sky och solsken strukit öfver verlden; hur ofta hörde vi ej gny af svärden, hur ofta icke Capitolii gäss?

Den gången var det „lilla korporaln,“ som kring Europa, öfver riken, städer, en mil i steget klef, i stormens väder en sällsam jätte om halftredje aln.

En dag vid Po han stod med plötsligt dån, den krigets älsklingsson och åskans broder; en bragdens tattartropp med honom stod der, man visste knappast hur och hvarifrån.

Då drog Italiens folk ett andetag, ett djupt och fritt. Man slet i sina bojor och ropet gick kring borgar, slott och kojor: Välkommen fosterlandets nya dag!

Och till den franska republikens här från alla håll sig slöto friska skaror, att dela vapenbragd och dela faror och dö för friheten, som lifvet är.

En liten en, men god, med ruter i, då fann ock han för trång sin faders stuga; om ej till marskalk, dock han kunde

duga att trumman slå för segerns kompani.220

I hundra fältslag se'n han trumman bar och med „furorei4 sina pinnar rörde, och ofta sad' den „grå," när han det hörde: „Bra trummadt, Pierril bra, min karla-karl !u

Till slut, som af historien nogsamt känns, triumfens char begynte nedåt skena; Napoleon stadnade på Sankt Helena, trumslagarn här vid kalla Nordens gräns.

Här blef han gammal, vingbruten och glömd; han, af den episka trumslagar-ätten, för längesedan trummat till reträtten och var till slut till — fattighuset dömd!

Ett ögonblick, helt nyss, han, kry igen, sågs lefva upp uti sitt segerminne med ungdomseld på nytt i gammalt sinne, och resa sig i hoppet en gång än.

Det var när ryktet, segerryktet kom, hur vid Ticinos stränder, skräckbetaget, den stolte Giulays följe ifrån slaget fann riktigast att göra höger om.

Och hur Sardiniens kung med sin kolonn drog in uti Milano, lagersmyckad, och vid hans sida — pjesen huru lyckad och hur pikant! — en ny Napoleon!221

Och sedan Solferino, hvilket slag ! hvad ny triumf att fordna minnen lifva! Hurrah för Solferino och „evviva44 för ärans, frihetens midsommardag!

I detta fröjdens korta ögonblick en halfsläckt låga sig ånyo tände i gubbens själ och vissa ryck han kände uti sin handled, förr så vig och qvick.

O, hade han sin trumma åter nu, att slå en hvirfvel, en artistiskt ledig, och sedan — marche forcée rakt på Venedig! Vive Tempereur! Så gick det fordom ju.

— Men, som ett åskslag ifrån himmel blå kom fredsbudskapet då från Villafranca . . . Sjelf har jag nu derom min egen tanka, och gubben Pierri hade sin också.

Och denna tanka bröt hans styrka ner, det mera var, än rätt han kunde bära; han borde dött på Solferinos ära, på freden — hvarför töfva en dag mer? . .

Så slutade han här på främmad strand, den gamle italienarn, sina öden, med än ett brustet hopp i sjelfva döden, med än en suck: „Mitt stackars fosterland!44 KUNG OSCAE, (1859.)

Förunderligt! hur hörde jag ej ofta gullmunnad skald med fraser ändelösa för litet nog den höga harpan slå!

Och liksom lindarna i vinden dofta och öfver lik och olik rikligt slösa den samma blomsterskatt, hur fann ej223

jag dikten handlöst strö sitt blomdoft på det sämre med det bättre, — intet att försmå!

Uch nu, hvar äro dessa valda tungor med klassisk ordkonst, snillets rika gåfva, att tala ut hvad sorg som Norden har?

Ar ingen luft i dessa ädla lungor,

och Pindens näktergalar, månn1 de sofva?

ha sjelfva tiggarsångarne ej qvar

en enda ton att sjunga hvad han var,

den döde, som dock nyss en dubbelkrona bar?

Är re'n han glömd, förrän det gömmas hunnit bland konunga-relikerna, hans hjerta, i Riddarholmens vigda grafkapell?

Ha dessa år, som af hans lif förrunnit i martyrqval, i långsam dödskamps smärta, i natt och mörker förrän det värdt qväll, re'n vältat sekler, som ett snötäckt fjäll, emellan oss och honom ^konung Fridesäll?^

Och skall det bli vårt Värf och bli vår ära, vi simpla krigsmän i ett annat läger, vi frihetens försmådda sångar-ätt,

att till hans grift vår aktnings fana bära, det kraf att gälda, han hos Norden eger, det minne tolka, som är mannens rätt liksom hans dom, ett ord på ärligt sätt, i sorg, men ej i „blonder och juveleru klädt!224

Nåväl! Om Oscar nu af mången glömmes, som kysste snålt hans kungamantels fållar, som djupast böjde pannan för hans magt, af oss med kärlek hans idrott bedömmes, af oss, som tronens bländverk ej förtrollar, som lefva lyckligt utanför dess prakt, af oss han minnas skall, det vare sagdt, för allt det goda, hvartill han dock grunden lagt.

Vi vilja minnas honom, vi de samme, som ofta korsade med hans vår klinga och sågo annorlunda, än han såg; vi detta minne i vårt hägn annamme och vilje det ett eftermäle bringa och se i bottnen af hans lefnads våg; det är han värd, att kommas så ihåg, för hvad i detta kungahjerta ädelt låg.

På vägar, icke först af honom valda,

— i politiken ligga många skilda, —

han visste dock att träffa sitt: hvartåt;

till hälften blott de äro än förtalda,

hans vandrings äfventyr, för oss ej spilda,

dock veta vi om målet för hans stråt,

att det var svenskt; bland vådor och försät

han vann det trots mång spådomsdyster foglalåt.

När mest vi tviflade, när minst vi visste, han mera svensk, än nånsin, gick sin bana,225

fast ej han sade mången hvart han gick; om rätta vägen tog han icke miste, fast han lät ingen sitt kompass-streck ana,

— det var nu hans metod, hans statsmansskick! — Att han ett bifall mindre dervid fick, en misstro mer, det vilseledde ej hans blick.

Vi älska mänge mer det öppet djerfva, den kraft, som med trumpetarn vid sin sida tar jägarkedjan med sig „en avant!“ dock låter ära sig också förvärfva, och ny terräng, med annat sätt att strida, med mera fyndig plan, än vapenklang, och det var hans förtjenst, hans chefstalang, att vinna, fast ur skidan aldrig svärdet sprang.

Från denna punkt, der sednast han sig ställde med fotfäste på klippfast svenska grunden, han kastade en blick kring Nordens rund, åt bröders land med än ej stadgadt välde, åt brödrakung med ena foten bunden, och öfver skogar, slätter, haf och sund, han såg — en underbar och helig stund! — in i den framtid, hvilken slumrar än sin blund.

Det var hans sista syn, en stor och präktig,

ett aningarnas sköna panorama,

han njöt deraf ett dyrbart ögonblick;

men re’n hans hand var domnad, mer ej mägtig226

att gripa in i händelsernas drama, och nästa stund han sjelf att slumra gick; han hade skymtat dock — säll han, det fick! — i blånadt fjerran Nordens nya samfundsskick.

Vi drömmare, vi svärmare, vi dårar,

som tro på något mer, än stundens skiften,

och bryta malmen till en framtids gull,

vi — när oss mycket trycker, mycket sårar, —

vi minnas det vid denna öppna griften,

att han, som snart är blott en handfull mull,

han var dock sjelf af dessa drömmar full

och fridlyste livad andra vilja slå omkull.

Vi minnas honom, att han för idéen bar aktning och förstod hvad tiden ville och gick, om än betänksamt, fram med den.

Tälj furstelängden, läs verldsepopéen, du finner herrskare med kraft och snille, o, huru få du finner tidens män! knapt är der en de nya tankars vän, då hos de hundra idel gammalt går igen.

Vi minnas, att med kärl eksrika händer, i tidens jordmån, uti brutna marker, han äfven lade månget ollon ned; deraf skall växa skörd för Nordens länder och så skall Oscars bild ibland monarker som odlingsman stå i det första led;227

sä utan bragd hans lefnadsdag ej gled,

och den var god, om än ej blixtens glans den spred.

Historien dömmer efter andra lagar, än ögonblicket med de skilda sinnen, och mäter med ett annat ögonmått.

Dock re’n i dag, som i en framtids dagar, hör den till våra lyckligaste minnen, hans Saga, alltför hastigt afklippt blott, och på sin kista sällan någon drott har mera välförtjent sin eklöfskrona fått.

Frid med din skugga! Tack för hvad du gifvit, ej några bländande, men många goda kapitel af vår yngsta sagoflock!

Vår häfd har blad alltnog, dem svärdet skrifvit med röda drag, — bedriftens fingrar bloda, — nog af epik, af tragedier ock; och jemväl du skall ha din ära dock, du Fredens konung med förtidig silfverlock! WILHELM v. BRAUN.

(September 1860.)

Annu en kämpe, som blef ryckt ur striden, en trofast kämpe, trofast son af tiden, och trofast sina vänner, som sin sak!

En orädd fäktare med lätta vapen, i förpostkedjan helst! det var hans smak, hans a och o i krigar-vetenskapen.229

Den högre konsten uti polemiken,

att manövrera efter skoltaktiken,

att lägga minor och att vara fin,

den lät han andra öfva och begripa;

sjelf gick han framåt blott, med hurtig min

och dubbla skarpa skott i refflad pipa.

En „skämtarea! — så hette han beständigt, — som „leker endast, fastän qvickt, behändigt, som jollrar mod, som klär i stål sin sång på raljeri idag; i morgon åter helt menlöst, ingen dödlig till förfång, på Bacchi thyrs han pojken rida låter.“

Han var en skämtare; det goda skrattet, den öppna glädjen och det skälmska sprattet, det var hans sångs, hans väsens naturel; och när han först lät denna lifsfröjd skalla, uti en tid af skaldepjunk och gnäll, vi klappade deråt vårt „bravo“! alla.

Men hur man skeft en skaldesjäl bedömmer, hur man vet litet om hvad hjertat gömmer och om det lif, som rör sig innanför!

Man ser det yttre, icke hvad det skyler,

tar blott kostymen och dess tillbehör

och gör på fri hand sedan — hvad kalkyler!230

Här, h vad man såg, var tum mel, lek och drufva,

men verlden kände ej att malmrik grufva

af manligt allvar under skorpan låg,

att, när han sjöng som muntrast i crescendo,

han qväfde så ett vemod i sin håg;

och derför sjöng han utan återvändo.

Här, hvad man såg, var lätta löjens hvimmel, halfnakna nymfer under öppen himmel, halfdruckna fauner, som med jollrets röst dig manade till vild bacchantisk yra, men icke detta sår i sångarns bröst, som helst han dolde för oss med sin lyra.

Man skattade hans glädje efter raset och hans bedrift blott efter tömda glaset, men det skall sägas på hans döda mull: han var en man med hjerta mer, än mången, en man med heder af gediget gull! och tanken ofta bättre var än sången.

Han gerna spelade med gycklets tunga, men ej så sällan hördes ock han sjunga en högsinnt bitterhet, en ädel harm; då var det icke orden blott och frasen, men öfvertygelse i modig barm, och ljungeld, ej blott dån, uti extasen.231

Jag kände dig, ej blott i sångar-runden,

i lifvets stoj, men i den tysta stunden,

när för din själ förlåten bort du drog;

då, Wilhelm Braun! hvad då jag såg de rinn e,

var lagom rosenrödt, men skugga nog,

och jag förstod dig, veka kämpasinne!

Ej mer ditt öga dessa milda blickar utöfver verldens flärd och dårskap skickar, och på din bleka läpp satirn är stum, men hvad du var, vi minnas, dina vänner, en frihetens soldat i hvarje tum,

och hvad du sjöng, sjöng godt, — ett folk det känner.

Och Svea, denna stolta hjeltars amma,

— man säger oss hon fostrar än desamma, — skall märka det, (hur stor en stab hon har), att efter denna wglada löjtnantssjälen“ en plats står tom, fast här det snillet var, som riddarns sporrar bar, och icke — hälen.